

... trgovina: čas združevanja ... sanacija radeljskega kloštra ...
... brucovanje na Prevaljah ... črna kronika ... čveke ... šport ...

PREPIH

04/IX • april 1999 • cena 250 SIT • Poština plačana pri pošti Ravne na Koroškem

KOROŠKI ČASOPIS

45 let Štirih kovačev

25 let glasbe

Milana Kamnika

ZM d.d.
ZAVAROVALNICA
MARIBOR

UGODNO: KASKO ZAVAROVANJA MOTORNIH VOZIL
NOVO: POTRESNO ZAVAROVANJE

SGP KOGRAD **IGEM** d.d.

s proizvodnimi enotami betona,
betonskih izdelkov in železa
GRADBENA OPERATIVA KOROŠKE d.o.o.
INŽENIRING d.o.o.
PRODAJNI CENTER d.o.o.

- Dravograd - Črna -
Slovenj Gradec - Mislinja - Prevalje
- Nama Ravne - Lena Levec -

SEDEŽNE GARNITURE ZA VSE PROSTORE

Sedežna garnitura je najpomembnejše pohištvo povprečne dnevne sobe, saj jo vsi veliko uporabljajo: ko družinski člani počivajo, berejo, gledajo televizijo ali sprejemajo goste. Njena kakovost je zelo pomembna za udobno sedenje; kjer pa se udobno sedi, se sedi dolgo in z veseljem. Poleg tega kakovost sedežev pomeni dober dizajn in boljši videz prostora. V majhnih stanovanjih je navadno dovolj prostora za postavitve velikih sedežnih garnitur, posebej če naj bi omogočile tudi rezervno ležišče za goste. Včasih torej potrebujemo majhno sedežno garnituro, ki bi bila večnamenska in bi se čimbolj prilagodila skromnemu prostoru. Tudi če imate veliko stanovanje, boste želeli v dnevni sobi prostor za sedežno garnituro izkoristiti čimbolj.

Proizvodni program sedežnih garnitur sestavlja preko štirideset v osnovi različnih garnitur, katere si lahko kupec oblikuje sam v zaključeno celoto, ki ustreza njegovemu bivalnemu okolju. Med seboj se razlikujejo predvsem po dizajnu, udobnosti, kompatibilnosti, funkcionalnosti in po vgrajenih materialih v sedežne blazine, ki nudijo bolj ali manj zdravo in udobno sedenje.

OZNAKE IZDELAVE

Vsaka sedežna garnitura in ležišče Nove opreme je označena s posebnim znakom. Če ga znamo »prebrati«, bomo takoj vedeli, kako je izdelana.

Posamezne oznake vam predstavljamo in prilagamo opis vsake.

»Super one«

Pri garniturah s to oznako tvori osrednji del sedežne blazine poliuretanska pena, katere gostota znaša med 30 in 40 kg/m³, odvisno od tipa posamezne garniture.

Zaradi razmeroma visoke specifične gostote materiala so ti sedeži srednje trdi. Med garniture s to oznako sodi tudi sodobno oblikovana garnitura SEBATA.

»Super spot«

Ta oznaka pomeni garniture, katerih sedežna blazina je sestavljena iz dveh različnih plasti poliuretanske pene. Spodnja nosilna plast je iz pene visoke gostote in zato trše, v katero so točkovno nameščene vzmeti. Preko nje je položena gornja plast iz t.i. komfort pene, nekoliko mehkejša in izredno elastična. Ena izmed tako izdelanih garnitur Nove opreme je EPOHA.

»Super fantastic«

Jedro sedežne blazine pri teh garniturah tvori t.i. bonell vzmetenje, v katerem je povezanih veliko število vzmeti manjšega premera.

Ker so vzmeti »posejane« razmeroma na gosto, se obremenitev blazine porazdeli med več vzmeti hkrati. Na spodnjem in zgornjem stran vzmetenja je položena nosilna elastična plast »termofilca« s plastično juto. Zgoraj in okrog po obodu vzmetenja je nalepljena poliuretanska pena, ki daje sedežu končno obliko.

Med posamezne vrste vzmeti so vstavljeni še dodatni trakovi pene v funkciji zvočnega izolatorja, ki pa dajejo sedežu tudi večjo kompaktnost in mu zagotavljajo daljšo življenjsko dobo.

»Super prima«

Jedro sedežne blazine pri garniturah s to oznako predstavlja bonell vzmetenje (enako vzmetenje boste našli tudi pri vzmetnici Euroqual).

Na vzmetenje je položena nosilna plast iz t.i. termofilca, lahko tudi lateksiranega kokosa ali drugega materiala.

Čez nosilno plast je položena plošča iz poliuretanske pene. Nosilna plast preprečuje, da bi se vzmetenje zajedlo v gornjo plast pene; ker so tu uporabljene vzmeti večjih premerov, je vgrajena nosilna plast precej trda. Oznako »super prima« nosi med drugim garnitura OV-1.

OV-3

CER

KOPA

KAJA

CALA 1,2

PLATANA

OV-1

CIRUS

PAGAT

TAROK

NOVA
OPREMA

Tovarna oblazinjenega pohištva, d.d.
2380 Slovenj Gradec • Pod gradom 4
tel. 0602 50 500 • faks 0602 42 153

Pohištvo Nove opreme si lahko ogledate v vseh večjih salonih pohištva in v lastnih prodajalnah Nove opreme:

Slovenj Gradec, Pod gradom 4, telefon 0602/44 185, 50 500

Novo Mesto, Košence 65 a, telefon 068/321 674

Divača, Lokev 189 b, telefon 067/67 615

Ljubljana, Tbilisijska c. 83, telefon 061/123 38 45

Maribor, Ptujška c. 97, telefon 062/422 552

PRAVLJICA ZA LAHKO NOČ

»Slovenija, dragi otroci, je socialna in pravna država...

Rešite nas Telekomovih rebusov

Do zadnje črke se strinjam s tistimi, ki trdijo, da umotvori Telekomovih telefonskih imenikov, narejenih po najsodobnejših svetovnih dognanjih, zares zahtevajo vrhunsko znanje geografije! Kajti prekleto se motite, če mislite, da je dovolj če veste, da nekdo, ki ga nujno potrebujete po telefonu, stanuje denimo v Kranju, Postojni ali tudi v Spodnji Vižingi, da ga boste, kot v starih časih, v sodobnem telefonskem imeniku tudi našli. Ne, nikakor ne! Kajti to Spodnjo Vižingo in podobno mnogo in mnogo krajev, so pač v terezijanskih časih razdelili na Zgornji in spodnji Kozji hrbet, prišle so še kasnejše delitve, poimenovanja in zopet preimenovanja in iz tega naredile babilonsko zmešnjavo.

Le od kod je Telekomu tako genialna zamisel, da ponuja malodane že pozabljena imena malih zaselkov, ki jih niti v njihovih informacijskih pisarnah ne poznajo; da nam to ponudijo in vsilijo kot najboljši način, da hitro najdemo iskanega človeka, ustanovo, kogar pač iščemo. Poznati in vedeti morate dobesedno za sleherno katastrsko občino, vsa preimenovanja in prekrščevanja - najbolje, da veste kar točno telefonsko številko, kajti z imenikom si ne boste kaj prida pomagali. Skoraj povsem enako je tudi z raznimi hoteli, ambulantami in celo bolnišnicami.

Pa smo pred leti že imeli uporabne imenike, da je povprečen krščanski in pismen človek lahko našel iskano številko naročnika, če je denimo vedel, da stanuje na območju Slovenj Gradca, Raven na Koroškem ali v Radljah, kajti tudi vsi Kozji hrbti, vrhovi in jame tega območja so bile na straneh območne pošte.

k. v.

Iz vsebine:

<i>Trgovina na Koroškem - čas združevanja</i>	4
<i>Več optimizma, prosim!</i>	7
<i>Prenova samostana v Radljah</i>	13
<i>45 let štirih kovačev</i>	14
<i>Pričeska ali frizura</i>	17
<i>Milan Kamnik 25 let z glasbo</i>	18
<i>Čveke: nagrajeni Niko, prvoaprilska plača</i>	20
<i>Avtomanija: Vse o ženevi '99</i>	24
<i>Brucovanje na Prevaljah</i>	27
<i>Hrabri novi svet - NATO</i>	30
<i>Odbojka je tu doma</i>	32

Na naslovnici: Milan Kamnik

PREPIH Koroški časopis
Izdaja ČZP VORANC, d.o.o.
Ravne na Koroškem

Glavni in odgovorni urednik: Vojko Močnik
Grafična priprava: CERDONIS, d.o.o.,
Slovenj Gradec, teh. urednik Blaž Prapotnik
Tisk: Tiskarna ODTIS, Ravne
Naslov uredništva: ČZP VORANC, d.o.o.,
Ravne na Koroškem, Prežihova 24,
tel. & faks: 0602/22-999

Na osnovi mnenja republiškega sekretariata za
informiranje, št. 23/105-92, šteje časopis med pro-
izvode iz 13. točke tarife št. 3, za katere se pla-
čuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.

Nenaročenih tekstov in fotografij ne vračamo
in ne honoriramo.

Danes je prva žrtev lepšega jutri.

NIKO

Trgovina na Koroškem:

PRIHAJA ČAS ZDRUŽEVANJA

KOROŠKA JE SESTAVLJENA IZ TREH DOLIN - MEŽIŠKE, DRAVSKE IN MISLINJSKE. TA RAZDELJENOST IN GEOGRAFSKA ODMAKNJENOST TER IZOLIRANOST OD CENTRA PRINESEJO MARIKATERO NEVŠEČNOST, TAKO V GOSPODARSTVU KOT V TRGOVINI. V TEM JE TUDI EDEN IZMED RAZLOGOV ZA POČASNEJŠO REAKCIJO NA PROCES ZDRUŽEVANJA V SLOVENSKI TRGOVINI. VENDAR SE SEDA J ZDI, DA JE TA NEIZOGIBEN PROCES POTRKAL TUDI NA NAŠA VRATA.

Albin Naglič

Recesija v začetku 90. let in izguba južnih trgov sta pripomogli k razpadu oziroma bistvenemu zmanjšanju obsega velikih sistemov (Železarna Ravne, Rudnik Mežica, Lesna...), ki so zaposlovali veliko število ljudi in od katerih je, v dobrih časih, velik del Koroške dobro živel. Število zaposlenih v teh velikih sistemih se je skoraj prepolovilo in to se med drugim pozna tudi na precejšnjem padcu kupne moči večine prebivalstva. Toda situacija se počasi popravlja in Koroška postaja zanimiva tudi za velike trgovce (slovenske in tuje), ki so doslej pri nas imeli le manjši delež.

DAVEK BLIŽINE MEJE

Tako kot je za to pokrajino značilna razdeljenost na tri doline, je podobna razdeljenost prisotna tudi med trgovskimi družbami. V Mežiški dolini sta edina večja trgovca trgovski podjetji Jamnica in Korotan, ki sta si približno enakomerno razdelila delež trgovin na tem področju. Načrte jima mešajo predvsem številni zasebni trgovci, ki so nastali po osamosvojitvi. Po besedah **Franja Zavodnika**, direktorja trgovskega podjetja **Jamnica d.d.** S Prevalj, so ti zasebniki izkoristili precej liberalno zakonodajo in prehodno obdobje v začetku 90. let, ko so si ustvarili določene rezerve in s tem tudi določene prednosti, medtem ko so oni sami morali skozi dolgotrajen in drag proces lastninskega preoblikovanja in so se tudi morali obraniti poškusa sovražnega prevzema. Vendar pa so se v tem procesu preoblikovanja marsikaj naučili in tako danes, v vsesplošnem procesu združevanja trgovskih podjetij v Sloveniji, ne hitijo v neko povezavo, čeprav je v njihovem interesu, da bi se v doglednem času združili s trgovskimi podjetji znotraj Koroške. Do tedaj pa želijo ostati kapitalsko neodvisni.

Za določeno prednost Jamnice lahko štejemo to, da imajo danes svoje poslovalnice v vseh večjih krajih po dolini in tako nimajo interesa po bistveni širitvi svoje prodajne mreže, ampak želijo s posodobitvami in izboljšanjem ponudbe obstoječe trgovine še bolj približati kupcem. Lega Mežiške doline in bližina meje z Avstrijo pa povzročata tudi precejšen odliv kupcev po nakupih čez mejo in tu kljub manjšemu upadu števila teh nakupov še ni videti, da bi se ti tokovi obrnili. Odliv je največji pri nakupih tehničnega blaga, kar je po eni strani

razumljivo, saj razen prodajnega centra Kovinotehne ter trgovine Meža na Prevaljah in nekaterih manjših zasebnih prodajalnih branž na tej strani meje ni večjega prodajnega centra s tehničnim blagom. Zato je razlika v ceni še dostikrat dovolj velika, da se spleča skočiti po nakupih čez mejo k sosedom. Ti nakupi ne bi predstavljali tolikšne težave, če bi jim sledil proti tok iz Avstrije, vendar se Avstrijci le redko, po sprejetju stroge zakonodaje na področju cigaret in pijač pa še posebej, ustavijo v naših trgovinah. Takšen trend povzroča skrb trgovcem na naši strani meje.

KONKURENCA PRIHAJA

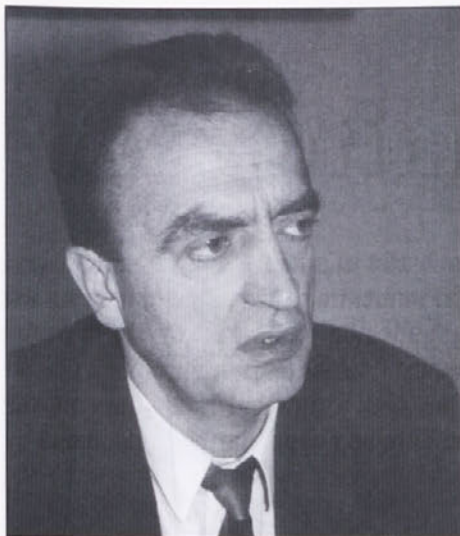
Tolikšnih problemov z nakupi čez mejo pa nimajo v Mislinjski dolini. Za Slovenj Gradec, kot center te doline, je značilno, da v zadnjih letih prevzema vlogo tako gospodarskega kot regijskega središča. Nevezanost na velike sisteme in razcvet avtomobilske industrije, katere dobaviteljci sta največji tovarni v tem delu Koroške - Prevent in Johnson Controls, je

pripomogla k precej manjši brezposelnosti v primerjavi z ostalim delom regije, in tudi večji kupni moči prebivalstva. To so začutili tudi v Mercatorju in Sparu, kjer so že pokazali interes po prihodu v Mislinjsko dolino, vendar se doslej dlje od raziskav trga in začetnih pogovorov še ni prišlo. Kljub temu, po besedah župana mestne občine Slovenj Gradec Janeza Komljanca, pričakujejo, da se bo glede tega, kdo bo prišel v ta prostor, odločilo še v letošnjem letu.

V Slovenj Gradcu puščajo morebitni zunanji konkurenti v dobršni meri prosto pot, saj menijo, da obstaja na Koroškem potreba po trgovcu z večjo in širšo ponudbo kot je sedanja. Ravno obseg in kakovost ponudbe, ter način pokritja koroškega trga, pa bodo predstavljali določen zadržek ali prednost, ko se bo odločalo komu dati dovoljenje za gradnjo trgovskega centra, saj v slovenjgraški občini pazijo, da ne bi spustili "noter" koga z ne dovolj široko ponudbo, kajti če bi prišlo do tega, potem bi zaradi relativne majhnosti potencialnega trga, kjer ni prostora za dva ali tri velike konkurente,

Stavba slovenjgraške Katice pred zaključkom gradbenih del

Jože Planinšič

morali spet kar nekaj časa čakati, da bi prišel na to področje res velik in kakovosten trgovec. Lokacija je po mnenju nekaterih že izbrana in samo vprašanje časa je, kdaj se bo zgodil dan odločitve. Konkurenca bo pomenila tudi velik pritisk na osrednji trgovski center Mislinjske doline - **KaTiCo**. Katica (Koroški Trgovski Center) v veliki meri pomeni nakupovalno središče vsaj za širše območje Slovenj Gradca in sem se je preusmeril tudi dobršen del kupcev iz mestnega jedra. Zgrajena je bila sredi 90. let, toda zaradi problemov s parkirnimi mesti, lokacija v samem mestu, in po določenih mnenjih neustrezne razporeditve trgovskih površin, še ni zažarela v polni luči. Postavlja pa se vprašanje, predvsem zaradi prihajajoče konkurence, ali ji bo to sploh kdaj uspelo. Dejstvo je, da se trenutno, zaradi omejenega prometnega režima v samem mestnem jedru, večina kupcev raje odloča za nakup v Katici kot pa v centru mesta.

Po besedah **Albina Nagliča**, direktorja **Zile** d.d., največjega trgovskega podjetja v Mislinjski dolini, jim je omejitev prometa z zapornicami v centru mesta že ob trenutku uvedbe zmanjšala promet v devetih trgovinah, ki jih imajo v centru, za celih 20%. To jim je bilo težko nadoknaditi, še posebej ob dejstvu, da jih je pred tem dobrodu pretresla denacionalizacija, ki jim je "odnesla" osem prodajalnih preko 1600 kvadratnih metrov prodajnih in skladiščnih površin. Poleg tega so izgubili tudi upravne prostore in pet stanovanj delavcev. Nekatere od denacionaliziranih prodajalnih imajo danes še v najemu, vendar jim visoke najemnine povzročajo precejšnje stroške.

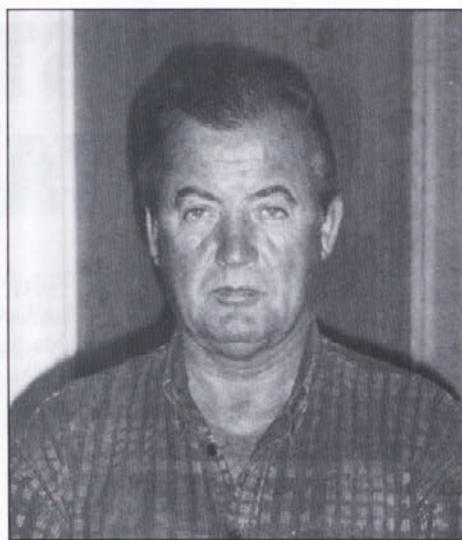
Navkljub vsem tem težavam pa v Zili realno gledajo na prihodnost. Zavedajo se, da bodo z dosedanjimi lokacijami le stežka preživeli in zato vidijo prihodnost v združevanju s kakšno večjo trgovsko družbo, znotraj katere se bodo lažje razvijali. Korak k združevanju so že napravili v lanskem letu, ko so, skupaj s celjskim Potrošnikom, Žano Žalec, Hmezd Agrino Žalec in še šestimi trgovci iz celjskega področja, podpisali pismo o nameri ustanovitve nove, skupne kapitalne trgovske družbe. Sedanje družbe, tako tudi Zila, bi znotraj nove postale profitni centri. S tem povezovanjem in skupnim nastopom na trgu pa naj bi že leta 2000 ustvarile več kot 27 mrd SIT prometa.

Načrti so, sedaj že lahko rečemo, bili kar blesteči, saj se je združevanje skoraj ustavilo. Problem se je pojavil, ko je prišel proces do tiste stopnje, ko bi bilo potrebno narediti naslednji korak in predložiti ustrezne predloge lastnikom - večinski lastniki so v večini primerov razni državni in para državni skladi, ter pidi. Takrat se je pokazalo, da vseh teh 11 trgovcev še ni ekonomsko in poslovno pripravljenih na enotno povezovanje. Tako se je začetni entuzijazem v povezovanju nekoliko polegel in proces se sedaj nadaljuje v nekoliko okrnjeni obliki treh trgovskih podjetij - Potrošnika d.d. Celje, SM Savinjske Žalec in Žane Žalec.

NAJPREJ POVEZOVANJE V REGIJI

Že kar nekaj let pa so z Oskrbnim centrom Maribor povezani v **Oskrbi** d.d. iz Dravograda. To podjetje je s svojimi 150 zaposlenimi in slabimi 4 mrd SIT prihodka v letu 1998 (11% od tega ustvarijo v maloprodaji, ostalo v veleprodaji) največje grosistično in tudi trgovsko podjetje na Koroškem. Zaradi svojega obmejnega položaja, tako kot trgovci v Mežiški dolini, močno čutijo odliv kupcev čez mejo. Prav tako, zaradi svoje vpetosti, kot amortizer med proizvodnjo in končno porabo, močno čutijo težave trgovcev in šibko kupno moč koroških kupcev. Izpad v prodaji na Koroškem poizkušajo nadomestiti s prodajo v sosednjih regijah.

Trenutno znaša njihov tržni delež v veleprodaji na Koroškem prek 50%, zmanjšujejo jim ga predvsem agresivni konkurenti z marsikdaj pretirano nizkimi cenami. Po besedah **Vinka Poderžana**, direktorja **Oskrbe**, trgovina na Koroškem ima perspektivo, predvsem najprej s trdnim povezovanjem na nivoju regije, ki bi mu zatem lahko sledila povezava v nek večji sistem. Tu so možnosti ne samo za preživetje, ampak tudi za nadaljnji razvoj in predvsem ta je že danes v načrtih Oskrbe.

Vinko Poderžan

in pozitivnem poslovanju, v lanskem poslovnem letu v Radljah odprli tudi prvi Cash + Carry trgovski center na Koroškem. S tem udeležujejo poslovno strategijo razvoja družbe, ki, po direktorju **Jožetu Planinšiču**, temelji predvsem na zmanjšanju števila poslovnih enot in povečevanju velikosti prodajnih površin, za kar pa bo potrebnih še dosti investicij - te so v lanskem letu znašale dobrih 90 mio SIT.

Trgovina na Koroškem še kako živi s pokrajino in je tudi odvisna od nje. Tako tudi čuti vse probleme in socialne stiske, ki so trenutno še prisotne v naši regiji. A ker vsakemu padcu sledi tudi vzpon in rast, je pričakovati, določeni pokazatelji že kažejo na to, izboljšanje gospodarske situacije in posredno povezano rast kupne moči tudi pri nas. Skupaj z rastjo kupne moči na Koroškem bo zacvetela tudi trgovina, toda postavlja se vprašanje, koliko trgovskih družb bo takrat še sposobnih konkurirati zunanjim, večjim trgovskim hišam, ki bodo prej ko

KOROŠKA TRGOVINA V ŠTEVILKAH

Skozi oko statistike je položaj trgovine na Koroškem naslednji: v letu 1997 je trgovina v številu gospodarskih družb pomenila 37% vseh družb in je prispevala 10% vseh zaposlenih (oboje je v upadu z letom poprej), 18,5% ali 28 mrd SIT prihodka (10% porast glede na 1996) in ustvarila 12,35% dobička in 3,2% celotne izgube gospodarstva na Koroškem (zmanjšanje za več kot 2,5% na leto 1996).

Skupno je v trgovini zaposlenih 2387 ljudi.

V lanskem letu so prevzeli konkurenčno podjetje Suvel iz Slovenj Gradca in na tej lokaciji tudi načrtujejo širjenje vzporednih dejavnosti, ki bi celovito zaokrožile njihovo ponudbo. V njihovih načrtih je tudi razširitev maloprodajne mreže, ki bi jo izvedli v tesnem sodelovanju z drugimi trgovskimi podjetji na Koroškem. Razširitev prodajne mreže pa imajo v načrtih tudi v radeljski **Ponudbi**, za Oskrbo drugi največji trgovski družbi na Koroškem. Pri njih so, ob ustvarjenih 2,4 mrd SIT čistega prihodka

slej prišle tudi na Koroško in jo verjetno v trgovskem smislu precej spremenile.

Zato je v koroški trgovini potrebno več kot le dobri nameni in namere po povezovanju, potrebno se bo, kljub mnogim razlikam in različnim lastnikom, končno uvesti skupaj in združeno nastopiti na trgu, kajti to bo v končni fazi koristilo tako trgovini na Koroškem kot njenemu najpomembnejšemu členu - kupcem.

ROBERT TKALEC

OJSTRICA POSTAJA ERA

Začetki TP Ojstrica segajo v leto 1951. Desetletja so domačini posamezne poslovalnice poznali po imenih poslovalnic in so rekli, da so "cukr" kupili pri Fridi, "kiklo" pri Tončki, "šuhe" pri Jožici, "šraufe" pri Čedeju, "jogije" pa pri Pavli... itd.

Nekako od osamosvojitve dalje pa ni bilo več pravih reakcij na dogajanje v "trgovskem svetu" in "cukr" je postajal vse bolj grenak, "kikla" prekratka, "šuhi" pretesni, "šraufi" zarjaveli, "jogiji" nekam pretrdi, številke so iz leta v leto dobivale vse bolj tisto značilno barvo, zaradi katere so danes mnoga podjetja v dobro znanem položaju, ali pa smo nanje že preprosto pozabili. Možno rešitev so v podjetju videli samo v povezavi z močnejšim partnerjem v svoji panogi. Interes je pokazala velenjska ERA. Prvi in novi mož Ojstrice, g. Janez Povh, ki prihaja iz njihovih vrst, pravi:

"Da je ERA prišla na Koroško, ni slučajnost, pač pa je to dobro načrtovana poteza. Naše ambicije niso samo v Dravogradu, kjer je Ojstrica in kjer smo postali večinski lastnik, ampak so naše ambicije tudi v ostalih krajih regije. Ocenjujemo, da lahko na ta način pocenimo poslovanje, kajti iz Erinega vidika je to nesporno tržna prilika, ker je koroška trgovina sila razdrobljena. Precejšen del kupne moči se še vedno odliva preko meje, zato menimo, da lahko v neki navezavi nabavimo dovolj kvalitetno blago, tako da lahko na trgu ponudimo primerno ceno in založenost prodajnih mest.

Izkušnje iz Radelj govorijo v prid naši poslovni politiki. To so globalni vzroki naše prisotnosti v teh krajih. Sicer pa je delovanje ERE dovolj dobro poznano v Sloveniji. Namen je jasen - postati moramo velik kupec v proizvodnji, da lahko kupujemo po cenah, ki nato na trgu zago-

tačajo konkurenčnost."

G. Povh, kakšna je ocena stanja ob vašem prihodu v Ojstrico?

"Ena od najboljših potez bivšega vodstva Ojstrice je bila, da so se z nekom povezali. Tržne razmere po nastanku nove države so jih našle nepripravljene. Vse skupaj pa je splet več okoliščin, ni bilo poslovne strategije, premalo se je vložilo v razvoj kadrov, znanja, pa tudi na Koroškem ni bilo trgovca, ki bi potegnil za sabo lokalne trgovce. Kolikor poznam razmere, je takrat imela Oskrba za to idealno priložnost.

Do kapitalske povezave ERE z Ojstrico je prišlo tudi zaradi skupnega institucionalnega lastništva. V zadnjih letih so se v TP Ojstrica kazali negativni trendi, katerih posledica je bila velika izguba v letu 1998 in iz tega razloga lahko sedanje stanje imenujemo kar fazo sanacije. Temeljni cilj tega je zagotovitev funkcioniranja prodajnih mest in seveda zaposlitev ljudi na teh mestih."

Kaj ste že, oziroma kaj boste v okviru sanacije še storili?

"Vse trgovske dejavnosti, ki jo je imela Ojstrica, dejansko ne moremo zadržati. V določenih okoliščinah smo prisiljeni dezinvestirati; z drugimi besedami, ne moremo zagotoviti konkurenčnosti na trgu. Prodajo obutve in pohištva smo ukinili, manjše trgovine izven Dravograda pa smo dali v franšizo. V ožjem mestnem jedru bomo po najboljših močeh skušali pritegniti potrošnike in zagotoviti delovna mesta. Seveda se pojavljajo tudi viški zaposlenih, predvsem v upravi, kjer bomo do polovice leta strošek uprave zmanjšali za 80%. Viški se pojavljajo tudi v trgovinah, ki jih dezinvestiramo, vendar bodo nekateri dobili zaposlitev pri novih najemnikih oziroma kupcih, ostalim pa ponujamo delovno razmerje, z vsemi pravicami, ki gredo iz delovnega razmerja, v sklopu ERE.

Ljudje se različno odločajo, nihče še ni bil dan na cesto in tudi ne bo. Do zaposlenih se maksimalno korektno obnašamo in glede na to, da obstaja opcija, da bo prišlo do prisilne poravnave, jaz upam, da ne do stečaja (ga tudi ne predvidevajo), je moč razbrati, da do odpuščanja delavcev ne bo prišlo."

Ste zadovoljni z zaposlenimi?

"Moram povedati, da sem v tem kratkem času ujel skupni jezik z zaposlenimi. Pokazali so precej razumevanja za nastalo situacijo in če bomo delali z roko v roki še naprej kot do sedaj, bomo dosti lažje dosegli tisti osnovni namen - zadržanje načrtovanih prodajnih in delovnih mest. Seveda pa se je treba učiti, vključevati v vse oblike izobraževanja, skratka - nadoknaditi tisto, kar je bilo zamujeno. Nič ne pomaga še tako strateško naravnana vodstvena ekipa, če zaposleni ne razumejo smiselnosti delovanja na posameznih področjih oz. v vseh segmentih našega dela.

Namen našega izobraževanja je osvajanje metod, ki imajo edini cilj, da je potrebno kupcu ponuditi blago tako, da bo prišel kupit k tebi. To pa niso samo reklamni letaki, potrebno je biti precej ino-

Janez Povh

vativen, to so vede, znanja, razumevanje potreb kupca itd., kupec mora biti zadovoljen. Oseben odnos do prodaje, do kupca in strokovnost prodajalcev je eden od ključnih faktorjev sanacije v Ojstrici."

Kot kaže, ste se odločili za prodajo prehrabnih artiklov in tehničnega blaga...

"Ja. Kar se tiče prehrane, lahko ERA 90% oskrbuje svoje samopostrežne trgovine. Pri tehničnem delu je strateška usmeritev v blagovne skupine gospodinskih aparatov (veliki, mali), gospodinskih potrebščin, širokopotrošne železnine, skratka blaga, ki ga ljudje potrebujejo pri vsakodnevni rabi, to je blago, namenjeno najširši množici. Novo odprta trgovina ADUT je namenjena prav temu.

ERA ni specialist za prodajo tekstila, igrač in podobnega. Dejavnost, ki se bo odvijala v naših trgovinah, ne more zagotoviti vseh blagovnih skupin. Torej je prostor še za druge, za posamezne specializirane trgovine. To, kar bomo delali mi, pa hočemo delati dobro."

Vse lepo in prav, kaj pa kupna moč, konkurenca, bližina državne meje...?

"Se strinjam, da kupna moč prebivalstva ni na ravni, ki bi ustrezala trgovini, vendar je naše izhodišče pač takšno: če hočemo imeti kupce oz. kontakt s potrošniki, je potrebno prilagoditi ponudbo. To ne pomeni, da je potrebno prodajati slabo blago, treba je najti alternativne proizvode, tu so pomembni marketinški prijemi proizvajalcev ali uvoznikov, ki postavljajo ceno in ponudba se, po našem, naj temu okolju prilagaja.

Pod konkurenco razumem tista podjetja, ki poslujejo pod enakimi pogoji. Konkurenca mora biti in firme v Dravogradu so zdrava konkurenca. Za zastoj koroške trgovine je kriva prav nekonkurenčnost. V preteklih letih se na tem področju ni zgodilo nič glede na ostala okolja, kjer se širijo veliki nakupovalni centri. V Velenju je praktično vse, kar se trgovine tiče in pravim, da zgodba še ni končana.

Da je v Avstriji ceneje? Na to logiko ne pristajam, saj menim, da lahko mi v večini blagovnih skupin konkuriramo v cenovnem smislu. Generalno gledano so naše trgovine še premalo založene, premalo atraktivne. Poudarim pa naj, da ima slovenska trgovina in vsekakor ta koroški del eno veliko prednost pred Avstrijo - to je prijaznost ljudi, prodajalcev."

Marjan V.

Ponudba trgovine Adut je pestra

Bil je marec '99

Več optimizma, prosim

Prejšnja naslovnica Prepiha je bila odeta v črno. Temni oblaki nad Uršljo goro naj bi opozarjali na temno sedanost in prihodnost Koroške, ki so jo nakazali tudi svetniki občine Ravne v odprtem pismu, prav tako objavljenem v prejšnji številki. Toda, ali je res vse tako črno? Včasih se zdi, da je tudi na teh straneh precej več temačnega pesimizma kot realnega optimizma, mnogokrat tudi upravičeno, saj še ni povsem jasno, ali je Koroška res dosegla dno in se homo sedaj od tal končno odgnali proti vrhu. Kje pa so razlogi za optimizem?

Piše: Miro Petek, novinar Večera

Trije razlogi za optimizem

V minulem mesecu bi jih lahko našli kar nekaj, najmanj pa tri. Najprej, lanskoletno poslovanje Slovenskih železarn je po dolgih letih uspešno, seveda z opombo pod črto, da uspešnost v primeru železarn pomeni, da je bilo izgube manj kot prejšnja leta, toda še vedno nekaj več kot so jo načrtovali. Zdi pa se, da so precej realni izgledi, da bi železarne uresničile napoved in v letošnjem letu že poslovale brez izgub. V lanskem letu je uspešno posloval tudi ravenki Metal, slabše je šlo družbi STO, ki pa ima za letošnja leta precej naročil.

Drugi razlog za optimizem seže v zgornji konec Mežiške doline: Rudnik svinca in cinka, ki bo čez leto ali dve na vrata obesil navček, uspešno in pospešeno uresničuje projekt odpiranja novih delovnih mest za presežne rudarje. Trideset delavcev rudnika bo odbilo delo v idrijskem Kolektorju, ki bo v Mežici odprl obrat, enako število v novi tovarni Preventa, hčerinsko podjetje Gradbeni materiali bodo z novo investicijo zaposlili še najmanj deset rudarjev, te dni pa je potekel rok za javni razpis, s katerim bi si podjetje ali posameznik, ki bi v Mežici, Črni ali na Prevaljah odprl trideset delovnih mest, pridobil nepovratnih 120 milijonov tolarjev državnih sredstev. Več kot 40 tisoč mark nepovratnega denarja za novo delovno mesto ni malo, gotovo pa je to nad vse zanimiv pristop k odpiranju novih delovnih mest.

In tretjič, Prevent, katerega rast smo predstavili v prejšnji številki, je bil po anketi Gospodarskega vestnika v lanskem letu šesti največji izvoznik v državi. Zadnje desetletje je na vrhu Revoz, sledi mu Gorenje, v lanskem letu je

bila na tretjem mestu Krka, na četrtem Slovenske železarne, petem Lek in na šestem Prevent. Še bolj zanimivi so zunanjetrgovinski načrti za letošnje leto, kjer bi Prevent z načrtovanimi 37,7 milijardami tolarjev izvoza za slabi dve milijardi že prehitel Lek in bi se uvrstil na peto mesto, resno pa že ogroža Krko na četrtem mestu, za katero v teh napovedih zaostaja za slabo milijardo tolarjev.

Sodišči na dobri poti

Nekako v tem času pred petimi leti se je v Sloveniji precej burno razpravljalo o novem zakonu o sodišču in predvsem na Koroškem je potekala kar ostra borba za okrožno sodišče. Spominimo se: še v drugem branju zakona o sodišču je za koroško regijo bilo predvideno le okrajno sodišče, ne pa tudi okrožno sodišče. Skupina sodnic s takrat še temeljnega sodišča v Mariboru, enote Slovenj Gradec, je precej glasno opozorila na diskriminacijo predlagatelja zakona (vlade) in temu pa so se uspešno pridružili tudi koroški poslanci v državnem zboru. Takrat so Korošci v svojih prizadevanjih uspeli, ta zmaga pa ni bila niti samoumevna niti lahka.

In kaj se je po sodni plati na Koroškem pomembnega dogajalo v lanskem letu? Za okrožno sodišče v Slovenj Gradcu je sistematizirano še dodatno osmo sodniško mesto in tako bodo že v prvi polovici tega leta prvič polno zasedena vsa sodniška mesta. Lani je opravljalo sodniško dolžnost le šest sodnikov, saj ene sodnice ni bilo zaradi bolniške odsotnosti, ena sodnica pa je bila izvoljena šele v drugi polovici leta.

Po kadrovske plati so lahko zado-

voljni tudi na okrajnem sodišču, saj sta tu po reorganizaciji slovenskega pravosodja leta 1995 sprva delala le dva sodnika. Toda na okrajnem sodišču imajo danes nekoliko večje kadrovske težave kot na okrožnem. Zaradi obilice dela sta tako okrajno kakor tudi okrožno sodišče podala Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije predlog za dodatne zaposlitve.

Nauk borbe za okrožno sodišče
Nauk in zgodba okrog borbe za

okrožno sodišče pa ostaja aktualna tudi dandanes, ko se Korošci borijo za regijo ali pokrajino: potrebna je trma, vztrajnost, modrost, pa tudi nekaj sreče. V parlamentarni proceduro pa so minuli mesec trije koroški poslanci (Herman Tomažič, Peter Petrovič in Darinka Mravljak) že vložili predlog zakona o koroški pokrajini.

Če bo Koroška v prvih letih prihodnjega tisočletja res dobila pokrajino ali regijo, potem bo še kakšen razlog za optimizem več.

radio alfa

24 ur na frekvenci 103,2 Mhz in
vsak dan od 10.00 do 14.00 ter od 19.00 do 24.00
na frekvenci 107,8 Mhz

Oglašujte tam, kjer vas slišijo!
Pokličite marketing Radia Alfa
0602 42 330

Koroška v sliki

Slovenjgradčanka Majda Zanoškar je v Mežici uspešno vodila študijski krožek, na katerem so se udeležence učile umetnosti slikanja na steklo. V prostorih občine so ob tej priložnosti pripravile lepo razstavo. Posnetek Miro Petek

Marca sta dva dneva posvečena ženam in materam. Vsak(a) si izbere tistega, ki mu je bolj pri srcu. Ali pa kar oba. Na naši fotografiji predstavljamo govor črnjanskega župana Franca Stakneta na prireditvi, ki jo je ob 8. marcu v Črni na Koroškem pripravil Mladi forum Združene liste.

Posnetek Petra Lesjak

Odsevanja - revija za leposlovje in kulturo - so vstopila v drugo desetletje. 20 let kulturnih prizadevanj in literarnih snovanj so ob izidu dvojne številke, posvečene Jožetu Tisnikarju, razgrnili člani uredniškega odbora urednik Blaž Prapotnik, prof. Tone Turičnik in prof. Andrej Makuc. Oba profesorja, ki vztrajata pri tej koroški literarni reviji že od ustanovitve in sta še danes gonilna sila tovrstnega kulturnega ustvarjanja, sta o Odsevanjih nanizala vrsto zanimivih podatkov.

Posnetek: Foto Metoda

V Šentjanžu pri Dravogradu so KS Šentjanž, Koroški radio in Glasbeni studio in založba Melopoja iz Pameč letos že tretjič organizirali festival polk in vačkov. Predstavilo se je petnajst ansamblov, zmagal pa je ansambel Vagabundi. Bilo je veselo. Posnetek Franc Jurač

CUDV črna na Koroškem je odprl prenovljen bazen v sklopu centra in prenovljene prostore z novo pridobitvijo za varovanje: pari bodo poslej lahko živeli tudi skupaj.

Posnetek Franc Jurač

Ob marčevskih praznovanjih marerinstva so ženske iz Šentanela pripravile v osnovni šoli zanimivo razstavo ročnih del, kvačkanje prtičkov, izdelki iz volne... Razstavo so si domačini in turisti z zanimanjem ogledali.

Posnetek Franc Jurač

V Knjižnici Ksaverja Meška v Slovenj Gradcu so predstavili novo knjigo Mirjam Senice: Majhni - ali res? Z avtorico se je pogovarjala dr. Jana Bezenšek.

Posnetek Stanko Hovnik

Na Muti so pričeli z deli na ureditvi zdravstvene ambulante, ki bo poleg zdravniku in zobozdravniku nudila primerne prostore tudi nekaterim dejavnostim s področja prodaje zdravstvenih pripomočkov.

Posnetek Jasmina Detela

Srečanja krvodajalcev so bila marca v več koroških občinah. Na sliki so krvodajalci iz občin Ravne na Koroškem in Prevalje, ki so se zbrali v gostišču Delalut v Dobji vasi.

Posnetek Petra Lesjak

V knjižnici v Radljah ob Dravi so se srečali člani LIKUS-a iz koroške regije in predstavili zbornik Srebrne niti. Avtorji so svoja dela na tem srečanju predstavili sami.

Posnetek Stanko Hovnik

Koncerti samospenov ob obletnicah rojstva skladatelja Huga Wolfa so v slovenjgraški glasbeni šoli že stalnica. Letos so umetniki z Dunaja predstavili samospelve Schuberta, Schumana, Lista in Wolfa.

Posnetek Stanko Hovnik

Padalski klub Dedal iz Legna pri Slovenj Gradcu je pripravil že šesto tradicionalno tekmovalno v točnosti pristajanja s padali, ki s ga je udeležila vrsta padalskih klubov iz vse Slovenije.

Posnetek Stanko Hovnik

Urednik, prof. Jože Potočnik je predstavil zbornik Slovenj Gradec in Mislinjska dolina II. Uvodno besedo na predstavitvi sta imela župana Mestne občine Slovenj Gradec Janez Komljanec in Občine Mislinje Mirko Grešovnik.

Zaključno srečanje pevskih zborov Od Pliberka do Traberka je bilo tudi letos v športni dvorani pri Osnovni šoli Prežihovega Voranca na Ravnah na Koroškem. Že 32. srečanja se udeležilo veliko število zborov s te in one strani državne meje.

Posnetek: Foto Ocepek

Urološki oddelek slovenjgraške bolnišnice je bogatejši za pomembno aparaturu - ultrazvočni sklopel v vrednosti 4,6 milijonov tolarjev, za katerega je sredstva prispevalo podjetje Eurocity.

Posnetek Franc Jurač

Občini Ravne na Koroškem in Prevalje sta 31. marca tudi uradno "pretrgali popkovino". Svetniki obeh občinskih svetov so potrdili zaključni račun bivše skupne občine za leto 1998 in sprejeli delitveno bilanco med občinama. Dokument sta slovesno podpisala županja Raven na Koroškem Ivana Klančnik in župan Prevalj dr. Matic Tasič.

Posnetek Zlatka Strgar

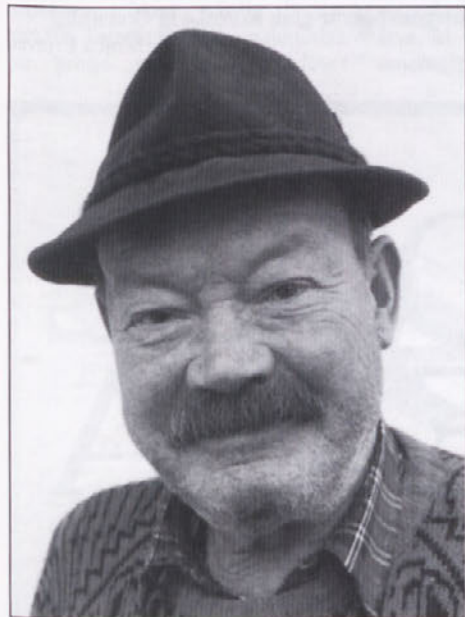
Klub Korošcev v Ljubljani je tudi letos organiziral tradicionalni gala koroški ples v ljubljanskem Grand hotelu Slon. Plesa se je udeležilo veliko pomembnih gostov, med njimi predsednik republike Milan Kučan s soprogo Štefko, Korošci iz Ljubljane in okolice ter seveda predstavniki koroških občin in drugi ljudje dobre volje.

Prepihov pogovor:

"NEKDAJ SMO SEJALI IN ŽELI ..."

Pomlad je tu, z njo pa tudi spomladansko delo, ki je bilo nekdanj na kmetih glavno opravilo. Nekoč, v starih lepih časih, so kmetje na svojih kmetijah veliko sejali razna žita in druge poljščine, kmečke kašče pa so bile polna žita. Danes je na kmetijah drugače. Le še malo je kmetij, na katerih pridelujejo ozimna in jara žita, ostale poljske pridelke pa pridelujejo le za domačo uporabo.

Mnoge kmetije so se preusmerile v sodobno kmetovanje, v prirejo mleka ali pa v rejo in pitanje bikov. Opustili so pridelavo žit, za živinsko krmo pa poleg suhe krme pripravljajo še travno silažo in sejejo silažno koruzo.

Anton Prednik

"Nekdanj smo na naših kmetijah veliko sejali in doma pridelovali žita in druge poljske pridelke", se spominja **Anton Prednik**, gospodar Drsnitove kmetije v Podgorju pri Slovenj Gradcu.

"Dobro se spominjam, kako smo v mojih otroških letih na naši kmetiji obdelovali zemljo. Nobenih strojev ni bilo na razpolago, zemljo smo obdelovali z konjsko ali pa z volovsko vprego. Tudi letine so bile v tistih časih drugačne kot danes. Nismo poznali umetnih gnojil in drugih zaščitnih sredstev. Pleli in želi smo vse ročno, tudi žito smo mlatili na roke, saj smo nekoč na

naši kmetiji sejali ozimna in jara žita. Vsa ta žita smo mleli v domačem mlinu in pekli pravi domači kmečki kruh. Spominjam se tudi, da smo sejali ber, pa proso in ajdo. Tudi lan je našel svojo mesto na njivi. Iz njega smo izdelovali domačo platno, seme lanu pa smo uporabljali za zdravilstvo pri ljudeh in živalih. Z leti pa je počasi šlo vse v opuščenje in danes na kmetiji sejemo le še silažno koruzo in nekaj krompirja za domačo uporabo. Na kmetiji je danes glavni dohodek le prireja mleka, kot na večini kmetij", pravi Anton Prednik.

Brigita Jehart

Tudi mlada gospodinja **Brigita Jehart** iz Mislinjske Dobrave se dobro spominjam, kako so na njihovi kmetiji nekoč gospodarili. Preprosto. Vsako ped zemlje srednje velike kmetije so pridno obdelali. Ničes ni smelo ostati neobdelano, kajti neobdelana zemlja je bila nekdanj za kmeta sramota. "O tem, kako so nekoč na naši kmetiji gospodarili, nam naša mama še danes veliko pripoveduje. Od žit so sejali vse, tudi totar je bil med pridelki. Iz njega so stiskali olje, ki je izredno cenjeno še danes. Vse do letošnjega leta pa smo na kmetiji še sejali ozimno pšenico. Zdaj smo tudi mi spoznali, da se pridelovanje žit ne splača, ker je pridelava dražja od nakupa. Ker pa smo se na kmetiji že pred leti odločili za prirejo mleka, sejemo silažno koruzo in le nekaj krompirja za domačo uporabo in krmilno peso za rejo prašičev. Vse drugo se res ne splača več," meni Brigita Jehart.

Franci Ladinik

Mladi bodoči gospodar Danevove kmetije v Platu nad Mežico bo **Franci Ladinik**. Je eden redkih mladih gospodarjev, ki mu prevzem kmetije veliko pomeni.

"Do kmetovanja imam veselje, zato bom kmetijo tudi nasledil. Na kmetiji je glavni dohodek živinoreja. Dodatni vir dohodka iščemo v gozdu. Res je, da je trenutno kmetijstvo zašlo v težave, a kljub temu upam, da bodo tudi za kmetijstvo prišli boljši časi, za nas mlade pa lepši časi gospodarjenja, kot so ti danes."

F. JURAČ

OBISK Z DANSKE - stari znanci, novi prijatelji

Predzadnji teden marca je tretji letnik (oddelek A) na Gimnaziji Ravne na Koroškem gostil 22 danskih dijakov - spremljali sta jih dve profesorici. Sodelovanje s prvim C razredom danske gimnazije Aarhus Katedralskole se je začelo že lanskega septembra.

Projekt je zastavljen predvsem kot spoznavanje obeh dežel, ljudi ter učenje tujega jezika - nemščine. Tretji A je lansko jesen na Dansko poslal prispevke, s katerimi so predstavili dijake, razred kot celoto in šolo. Odgovor z Danske je prispel v obliki knjižice, vsakemu dijaku je pripadala ena stran v njej. Tako je bilo vse pripravljeno za bolj "osebni", živi stik: s pomočjo sodobno opremljenih računalniških učilnic na obeh šolah - tudi pri tem Gimnazija Ravne ne zaostaja za šolami v tujini - so se dijaki obeh razredov pogovarjali preko programa IRC.

S pomočjo staršev, ki so nudili bivanje, profesorjev, ki so sodelovali pri izvedbi projekta, ter seveda vodstva Gimnazije Ravne na Koroškem in vseh, ki so kakorkoli pomagali po svojih močeh, je bivanje Dancev pri nas prav gotovo uspelo. Skupno z našimi dijaki so izvedli dva projekta, spoznali so Mežiško dolino in širšo Koroško, Ljubljano z okolico in del Gorenjske ter - morda najpomembnejše - način življenja pri nas. Ugotovili so, da se mladi ljudje tukaj in tam ne razlikujejo pretirano.

"Potožili" so le, da jim nikjer ne dovolijo, da bi sami plačali zase.

"Tudi če smo gostje," so dejali, "še vedno ni treba, da nam zmeraj vse plačujejo drugi."

Na Danskem je običajno, da dijaki poleg šole opravljajo še kako delo, ki jim prinaša določen zaslužek in s tem tudi dobršno mero samostojnosti.

posnetek: Miro Petek

Menijo še, da so slovenski dijaki v primerjavi z njimi bolj razvjeni in nesamostojni - na Danskem je običajno, da se mladostniki odselijo od doma, ko postanejo polnoletni.

Razen tega pa so bili presenečeni, kako zelo podobni so si mladi na Danskem in v Sloveniji, in s svojimi gostitelji so takoj našli skupni jezik. Jezik mladih, ki je po vsem svetu enak. Kljub kilometrom, ki jih ločijo, in kljub mnogim razlikam, ki med njihovima državama gotovo so, pa glasba, smeh in prijateljstvo povezujejo mlade veliko bolj, kot bi jih karkoli lahko razdružilo.

Danski obisk pa ne pomeni konec sodelovanja med šolami. Ravenski dijaki upajo, da bodo obisk lahko "vrnili" - napovedan je za prihodnje šolsko leto. Kdo ve, kaj bo njih tam navdušilo tako, kot so njihove danske goste pri nas navdušile s snegom pokrite gore Koroške in Gorenjske.

Mojca Erjavec

Starost je lepa, če lahko še kaj postoriš

Takšne so bile prve besede, ko smo se srečali z njim, TONETOM KREJANOM, možakarjem častitljive starosti. Letos bo dopolnil 90 let, pa je še pravcata korenina in nikoli mu ne zmanjka besed za pogovor. Njegova hiška je kot posebno kraljestvo, svet zase, tam sredi tistega širnega polja in travnikov, ko cesta zavije v Dovže. In čisto na samem je. Tu je bila nekoč Kacjanova hiša.

Tone je bil rojen v Zgornjem Doliču, potem pa sta 1923 leta z očetom prišla semkaj, na Kacjanarjevo. Tukaj Tone živi in vztraja s svojimi spomini. S trpkostjo se spominja, kako so se začeli njegovi začetki, ko je odraščal v moža, ko je bilo potrebno izbi-

rati poklic. Odločil se je za nenavadnega, za takratne čase pa kar množičnega - za kolarja. Ta dejavnost dandanašnji izumira in je skoraj ni več. Tone pa kot kolarski mojster še vedno naredi ali popravi kakšno leseno kolo ali kakšen drug del voza. Pa prav ponosen je na to.

Doda še, da tako kot ni več velikih lesenih voz, z njim izumirajo tudi kolarstvo, orodni in kovni kovači. Vse jemlje čas in preteklost tone v pozabo, kar pa je skoraj škoda. V njegovi, Tonetovi delavnici pa je še vedno pridih časa, ki ga skoraj ni več. Še vedno je uporabna tista značilna "krožna žaga", pa stružnica, brusilni stroj, skobeljni, dleta. Ko se je leta 1963 upokojil, mu nemirna žilica ni dala miru, da bi njegova delavnica samevala. Tako ne mine dan, ko ne bi bil v njej, navezan je nanjo. Kljub letom še vedno redi prašiča, sam mu pripravlja krmo, ima še nekaj kokoši in tako mu minevajo dnevi.

Zelo smo bili presenečeni, ko nas je povabil v prijetno izbo. Od nekdaj je privlekel stare citre in nežni zvoki so zapolnili zimsko popoldne. Zdelo se je, kot bi se ustavil čas, ki je tako odmaknjen kot Tonetova preteklost...

Silvo Jaš

HOTEL PECA MEŽICA

Peca, Gostinsko podjetje d.o.o., Mežica
Tel. 0602 35 123, 35 179, 35 106 (faks)

**PRENOVILI SMO VSE STARI DEL HOTELA
IN VAM V SODOBNO UREJENIH PROSTORIH
NUDIMO VSE GOSTINSKE, TURISTIČNE
IN KONFERENČNE STORITVE
NA ZAVIDLJIVI RAVNI**

Vabljeni!

Radlje: V teh dneh se bo pričela sanacija porušenega dela radeljskega samostana

Koga zanima usoda stanovalcev in samostana?

Odkar se je ponoči porušil del samostana, nekatere stanovalce še bolj skrbi za lastno varnost in za varnost njihovih družin

Da življenje za zidovi samostana v Radljah ob Dravi že dalj časa ni varno, je splošno znano dejstvo, ki ga je gradbeni inšpektor Drago Pistotnik še dodatno potrdil. Konec lanskega leta in v prvih dneh januarja je opravil ogled, februarja letos pa zemljiškoknjižnemu lastniku Hmezadu Kmetijstvo Radlje izdal odločbo, v kateri je med drugim zapisal, da je celoten samostan v slabem stanju in zato neprimeren za bivanje, saj predstavlja nevarnost za v njem živeče ljudi.

Tako prejšnji lastnik, Hmezad Kmetijstvo Radlje, kot sedanjí lastnik, ministrstvo za kulturo, za obnovo nikoli nista imela denarja. Morda je bil temu vzrok tudi nezainteresiranost lastnikov za obnovo ali nizke najemnine. V samostanu živi okoli dvajset družin, katerih mesečna najemnina se giblje med pet in devet

Samostansko dvorišče

tisočakov; odvisno od velikosti stanovanja. Skromna denarna sredstva, ki so se mesečno zbrala od najemnin, običajno niso zadoščala

niti za sprotne popravila in izvajanje vzdrževalnih del, kaj šele za celovito obnovo, ki naj bi po neuradnih podatkih stala več milijard tolarjev.

Kljub zagotovitvi predstavnikov ministrstva za kulturo na sestanku z radeljskim županom Hubertom Robnikom - februarja letos so obljubili, da bodo za sanacijo prispevali tri milijone tolarjev - bi stvari najverjetneje ostale na mrtvi točki, če se del samostana v prvih dneh marca ne bi zrušil. Brez strehe nad glavo je ostala družina **Franca Kamenika, Slavka Belšaka in Edvard Škrbot**. Kamenik se je že pred porušitvijo

zorej. Pridobili so tudi že tri ponudbe, izbran izvajalec pa bo v teh dneh pričel z sanacijo, ki naj bi predvidoma trajala tri mesece. In če se bodo stvari odvijale po načrtu, bo za izseljene stanovalce kmalu konec negotovosti, saj se bodo lahko do poletja vrnili na svoje domove.

V kakšnih razmerah so in bodo očitno tudi v bodoče bivali, vedo samo oni, ki vse prihranke vložijo v ureditev vlažnih in mrzlih stanovanj. Stene so vlažne in polne razpok, streha pušča in že vsak najmanjši potresni sunek je za njih lahko usoden.

Občina Radlje je naročila tudi

Porušeni del

odselil, Belšaka in Škrbota pa je občina začasno nastalila v radeljskem hotelu, saj država, kot formalna lastnica samostana, ni pokazala interesa za rešitev njihovega stanovanjskega problema. Občina se je v reševanje državnega problema vključila zato, ker gre za njihove občane. Plačali jim bodo stroške bivanja v hotelu, za hrano pa bodo morali poskrbeti sami. Obljubljeni tri in pol milijone tolarjev za najnujnejšo sanacijo jim je ministrstvo za kulturo odobrilo šele v drugi polovici marca.

"Predračun za hitro sanacijo porušenega dela novega samostana je bistveno večji od odobrenega denarja. Potrebovali bi namreč najmanj 6,5 milijone tolarjev," je povedal župan občine Radlje **Hubert Robnik** in pojasnil, da bodo potrebna denarna sredstva skušali zagotoviti ob pomoči spon-

izdelavo projekta za celotno sanacijo samostana, ki naj bi po nekaterih ocenah stala krepko nad pet milijonov mark. Omeniti velja, da je samostan pod spomeniškim varstvom, njihove zahteve pa znajo dodatno podražiti sanacijo. Kdo bo, če bo sploh kdaj, zagotovil denar zanj, ostaja odprto vprašanje. Na državo, ki je komaj našla tri milijone in pol za hitro sanacijo, stanovalci prav gotovo ne morejo računati. Občina za sanacijo državne lastnine nima denarja, stanovanjska problematika pa je že več let na vse prej kot zavidljivi ravni.

Zato vprašanje, koga sploh zanima usoda stanovalcev in samostana, (zaenkrat) ostaja brez odgovora.

Jasmina Detela

Koroška cesta 2
2360 RADLJE OB DRAVI
Telefon: 0602 71 098
Telefax: 0602 71 098
Studio: 0602 73 557

**89.5 HZ
NOVI VAL**

VAL RADIA RADLJE

ŠTIRJE KOVAČI - 45 LET

Štirje kovači so danes najstarejši aktivni narodnozabavni ansambel in med najboljšimi na Slovenskem, še kujejo in bodo še in še kovali.

Ansambel je začel gojiti zvrst narodnozabavne glasbe že pred petinštiridesetimi leti. Nastopali so na ohceti, raznih vrtnih veseljah, na hotelskih terasah in v dvoranah. Vodja Kovačev Franc Šegovc se je korajžno odločil, začel je komponirati in aranžirati skladbe na svoj način. Njegova prva skladba je bila valček Pridi zvečer, besedilo pa je napisal Tine Lakovšek.

Ker so vsi štirje godci in pevci delali v kovačiji, v tedanji Tovarni kos (FECRO), so se poimenovali Štirje kovači. Kljub napornemu in zahtevnemu kovaškemu delu so se zavzeto, resno in z ljubeznijo posvetili tudi muziki.

Ansambel je vse pogostejše nastopal, igral valčke in polke po mestih in vaseh pod Pohorjem, Uršljo in Peco.

Prvi godci Štirih kovačev so bili: **Franc Šegovc**, harmonikar in pevec, pisec besedil in melodij ter vodja ansambla, **Maks Klančnik**, saksofonist in klarinetist (do 1960), **Tine Lakovšek**, trobentač, pevec in pisec besedil (do 1984), **Tone Breznik**, baritonist, ki ga je po enem letu zamenjal brat **Viktor Breznik**, baritonist in pevec (do leta 1991).

Štirje kovači so storili prvi korak v slovenski glasbeni prostor 1954. leta, ko je Radio Ljubljana prirejal oddaje Za našo vas. Na oddaji v Šentilju pod Turjakom so nastopili Štirih kovačev poslušalci z navdušenjem sprejeli. Muzikantom je bila to velika vzpodbuda za nadaljnje delo. Takrat so se rojevale viže, ki jih ima ansambel še danes v železnem repertoarju: Kam le čas beži, Rženova Tinka, Kovaška itd.

Ansambel je doživel velik uspeh leta 1964, ko je Radio Ljubljana organiziral na Gospodarskem razstavišču tekmovanje šestih najboljših domačih ansamblov, ki so jih izbrali poslušalci oddaje Za našo vas. Na tem srečanju so dosegli prvo mesto. Kmalu zatem so njihove skladbe izšle na mali plošči. Štirje kovači so postali znani po svoji izvirnosti, svojevrstnem koroškem izrazu, ritmu, domačnosti, iskreni govorici in nenazadnje zaradi svoje skromnosti.

Štirje kovači so se prvič predstavili v tujini leta 1969. Tedaj jih je povabila slovenska izseljenska matica na turnejo po državah Zahodne Evrope. Peli in igrali so v Franciji, Belgiji, na Nizozemskem, v Luxemburgu in v Nemčiji. Turnejo v te dežele so ponovili še leta 1980. Številne nastope so imeli tudi v sosednji Avstriji in drugod. Čez Atlantski ocean so poleteli kar trikrat: v letih 1976, 1978 in 1982. Tja jih je povabila kanadsko-slovenska skupina iz Toronta.

Vodja ansambla Šegovc se spominja: "Ko

smo prvič gostovali med izseljenci, me je stisnilo pri srcu. Skoraj nisem verjel, da naša glasba izpoveduje tako globoka čustva."

Kovači godejo in pojejo iz srca, z veliko ljubeznijo. Pojejo o Koroških ljudeh in ljubezni, o domačem ognjišču, pojejo o koroških tratah in zemlji, o ajdi in lanu, o pridnih ljudeh. Prevladuje ciklus ljubezenskih pesmi **o dekletih in mladosti**: Kam le čas beži, Mladost hiti, Pridi Zvečer, Zaljubil sem se, Če prava je ljubezen, Joj kako je lepa, Pisava sem pismo, Na pavre, Vasovanje in druge.

Velik šopek pesmi so podarili našim **materam, domačemu ognjišču in prijateljem**: Moji mamici, Mama, te rože so zate, Povej mi, mama, Moj sin, kdaj vrneš se, Dom je najdražji, Domače ognjišče, Luči Slovenj Gradca itd.

Posoben sveženj njihovih pesmi izraža **ljubezen do koroške zemlje**, sončnih trat in njiv, kjer diši ajda, terejo lan in tkejo platno: Na koroških rebreh, Orač, Zgodnje žanjice, Ob senožeti, Cvetoča dolina, Terice, Pod Uršljo goro, Njive mojega očeta in druge.

V besedi in melodiji so ohranili številne stare **ljudske običaje**. Radi zapojejo in zagodejo: Kurent, Martinov dan, Pustni običaj, Svatje prihajajo, Koroška steleraja, Na kožuhanju in tako naprej.

Tudi **letnim časom** so posvetili nekaj pesmi: Pomlad prihaja, Kot dihi poletja si, Jesen je kriva in Jesenske dobrave, Zima je že tu.

Nekatere njihove pesmi so **igrive in šegave**: Na dam, ne dam, ne dam, Mercedes bi rada, Mateja z Legna, popularni Bahač, itd.

Druga je bolj resna in želi Srečo vsem ljudem (saj sreče je dovolj za vse ljudi na svetu).

Štirje kovači so **zase** skovali ta prave: Kovaška (pesem kovaška veselo doni), Mi kovači kujemo, Kovača sem vzela, Moj kovač, Če bi še se enkrat rodil (bi bil kovač), Ne gremo še v penzijo in druge.

V pesem in ritem so zlili še druge **obrti**: Star čevljar, Oj oglar, oglar, Dobro jutro dimnikar, gasilci, Stari drvar,...

In godci in drugi vaščani so žejni se zbrali v **gostilni**: Pri Rženovi Tinki, Žeja je huda, Gremo na dva deci, Izpij dekle do dna in druge pesmi.

Štirje kovači so v petinštiridesetih letih pomlajevali in številčno krepili ansambel. Vendar je ime obdržal, saj njihov glasbeni izraz poznajo vsepovsod.

Glasbo in aranžmaje za vse skladbe piše Franc Šegovc, piše tudi besedila. V preteklih letih so sestavljali besedila še: Tine Lakovšek, Hermina Šegovc, Anica Rader, Marjan Stare, Zora Založnik in profesor Ivan Sivec.

Štirje kovači - posnetek Tomo Jeseničnik

Muzikanti Štirih kovačev:

Polde Krajnc, klarinet

Viktor Vrhovnik, trobenta

Zdenko Zdovc, bariton in bas kitara

Jože Sedar, ritem kitara in pevec

Srečko Sedar, pevec in solo kitara

Hermina Šegovc, pevka

Franc Šegovc, harmonika, pevec, komponist in vodja

Štirje kovači so doslej izdali 33 plošč in kaset. Tri plošče so posneli tudi v nemškem jeziku. V arhivu TV Slovenija pa imajo preko 20 samostojnih polurnih oddaj Štirih kovačev.

Za petinštirideseti jubilej so izdali novo kaseto in CD ploščo z 22 melodijami, 12 novih in 10 starih hitov. Naslovna skladba nosi naslov "Kje je tisto leto".

Štirje kovači so prejeli številna priznanja, plakete, diplome in nagrade doma in v tujini. Ansambel je imel šest tradicionalnih jubilejnih koncertov v Slovenj Gradcu (ob 20, 25, 30, 35, 40 in 45 letnici). Izkupečke teh koncertov so poklonili humanitarnim akcijam. Izkupeček koncerta ob petinštiridesetletnici Štirje kovači podarjajo "Ivančici", dnevno-varstvenemu centru Slovenj Gradec, otrokom, obolelim za cerebralno paralizo.

Jubilejni koncert ob petinštiridesetletnici "Štirje kovači" bo v slovenjgraški športni hali 17. aprila 1999 ob 20. uri.

Franc Šegovc: "Lansko leto sem izdal knjigo o našem muzikantskem življenju. V njej opisujem razne dogodivščine in pripetljaje Štirih kovačev, kar se je pač dogajalo na naši muzikantski poti.

Knjiga obsega 350 strani, v njej je tudi preko osemdeset besedil. In naslov: "NAŠ POBEJ BO MUZIKANT".

PONUDBA ZAVAROVANJ NA EVROPSKI RAVNI

OBMOČNA ENOTA SLOVENJ GRADEC
tel.: 0602 505 611, fax: 0602 41-840

PREDSTAVNIŠTVI:

Radlje ob Dravi, tel.: 0602 73-024

Ravne na Koroškem, tel.: 0602 23-658

ZASTOPSTVA:

Črna na Koroškem, tel.: 0602 38-488

Dravograd, tel.: 0602 84-506

Mežica, tel.: 0602 37 026

triglav premoženje

novost v ponudbi: **POTRESNO ZAVAROVANJE**

Ko se zamajejo tla pod nogami...

V skupini naravnih nesreč, ki ogrožajo človeštvo, ima potres zelo pomembno mesto.

Slovenija je potresno območje, kjer so potresi večkrat povzročili hude posledice. 14. aprila 1995 je minilo sto let od rušilnega potresa, ki je prizadel Ljubljano in okolico. Potres je zahteval temeljito obnovo in prenovo prizadetega mesta in deloma tudi njegove okolice. To je bil čas, ko se je v Sloveniji začelo intenzivno razmišljati o potresnih opazovalnicah.

Sedem stalnih opazovalnic v Sloveniji zapiše na leto povprečno 2.500 potresov, od tega okoli 400 z žarišči na ozemlju Slovenije, pebivalci Slovenije pa zaznajo na leto od 20 do 50 potresov. Tudi potres z žariščem zunaj Slovenije lahko povzroči materialno škodo na naših tleh. Tak potres je leta 1976 povzročil veliko materialno škodo v Posočju in drugih delih zahodne Slovenije.

Potres je naravna nesreča, ki lahko prizadene vse vrste gradbenih objektov, kakor tudi premoženje v njih. Tjej nesreči se je precejšnji meri moč izogniti z upoštevanjem inženirskih zahtev o protipotresni gradnji. Seveda pa tudi protipotresno grajene zgradbe niso popolnoma varne pred poškodbami, ki jih lahko povzroči močnejši potres.

Ko se zamajejo tla pod nogami, je najpomembnejše, da rešimo življenje sebi in najbližjim, Zavarovalnica Triglav pa vam s potresnim zavarovanjem zagotavlja povrnitev nastale škode in s tem ohranitev vrednosti vašega premoženja.

zavarovalnica triglav, d.d.

Piše: Stanka Blatnik

Modna licitacija v klubu K4

Revija novodobnih oblačil navdušila tudi zahtevne

Ljubljanski klub K4 na Kersnikovi je doživel popolno preobrazbo sicer le za eno noč, pa vendar je navdušil modne radovedneže, ki so lahko cel popoldan brskali med oblačili mladih kreatorjev, jih pomerjali in izbirali zase. Klub v svoji osnovni podobi deluje precej strogo, že skoraj pusto, če se spomnimo le na eno izmed njegovih preteklih oprem, skomponirano iz kupa cevi in ventilov. Zdaj je opremljen zelo minimalistično v kombinaciji fasadne barve in kovinskih detajlov. Ta hladen prizvok je kot nalašč primeren za dodatno vsebino in dogajanje v klubu.

Takšen happening se je odvijal v noči polne lune, med zadnjim marcem in prvim aprilom, ko smo ga okupirali z gorami oblek, majic, hlač, puloverjev, čevljev, torbic, skratka z designerskimi izdelki, pa tudi z navadnimi rabljenimi oblačili, ki so se prodajala po cenah, skrajno primernih študentskim žepom (npr. majčke po 300 tolarjev, hlače po 1000...). Second hand shop je bil še najbolj podoben kramarskemu sejmu, a dovolj odštekan za to, da je privabil pripadnike najrazličnejših gibanj in miselnosti...

Oblačila, razstavljena in pripravljena za večerno modno revijo z avkcijo, je bilo možno pomeriti in se z avtorjem kreacije pogovoriti o zahtevah nosljivosti in načinu vzdrževanja. Ste že doživeli takšne ugodnosti? V trgovini, kjer morate za navadne serijske izdelke odšteti ogromne količine denarcev, najbrž ne. Pa vendar so se cene nosljivih kreacij gibale v razumnem rangu, po mnenju nekaterih celo prenizkem. Zaslužile bi si več, vendar so se mogoče ravno zaradi tega zabavale v razkazovanju in tekmovanju za bodočega lastnika.

Varianta, da tisto kar prodamo, takoj slečemo, se zaradi medijske prenavzočnosti ni obnesla, bilo pa je pestro. Za določene stvaritve so se bili hudi boji med potencialnimi kupci, ki so neutrudno dvigovali roko za vsakih nadaljnjih sto tolarjev. Manekenke in manekeni so svojo težko nalogo spogledovanja in vzbujanja želje po identificiranju izpeljali presenetljivo. Sprva zadržano in po slovensko malce neborbeno občinstvo je kaj kmalu "not padlo" in pogruntalo, da se pa le spleča sodelovati.

Kakorkoli, zadeva je uspela, v prihodnjih mesecih se obetajo podobne street fashion in sale walk dogodivščine v taistem klubu, in če je le možno, pridite naokrog, kajti to je izvrstna priložnost za vas in vaše prijatelje, da se oskrbite s posebnimi, unikatnimi in tistega malo denarja (pre)vrednimi oblačili mlade generacije prodornih oblikovalcev.

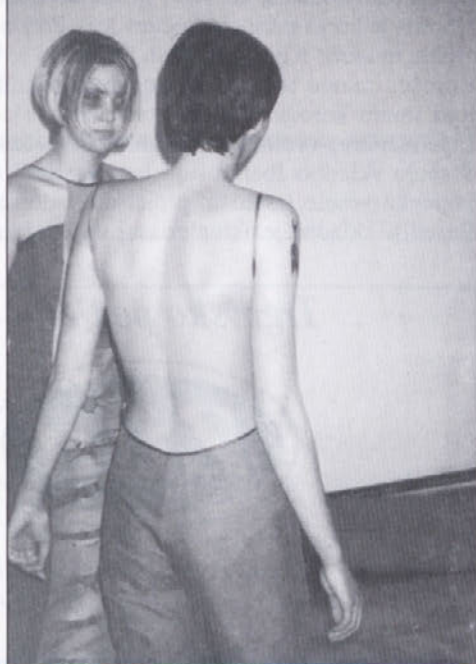

Pričeska ali frizura?

Karkoli. Le da je "in". "In" modna revija pričesk se je zgodila konec prejšnjega meseca v Radljah ob Dravi, v reprezentančnem okolju tamkajšnjega dvorca in odprla usta v začudenje vsem domačinom, nevaženim tovrstnih dogodkov. Krivci vsega tega so strokovnjaki frizerskega Studia No.1, gospe Nade Gros. Pričeske, ki so jih oblikovali na odru pred občinstvom, so prepričale navzoče o njihovi brezmejni ustvarjalnosti. Športno, mladostno in barvito funky kolekcijo Tineta Grosa je nasledila prefinjena eleganca z lasnimi figami in nežnim cvetjem gospe Nade. Štrleče twist pričeske so njihova pomladna zapoved, primerna tudi za maturantke.

Tokrat izvrstna koreografija Klavdije Moškon v spremljavi plesne skupine Alteršalter iz Maribora je frizersko modno revijo predstavila zelo profesionalno. Dogajanje, vredno pohvale in ogleda, za zamudnike pa naslednjo pomlad.

Druga zgoščenka Milana Kamnika, koroškega trubadurja

25 LET Z GLASBO

Milan Kamnik v teh dneh praznuje petindvajseto obletnico glasbenega ustvarjanja in hkrati promocijo nove zgoščenke in kasete. Če že kaj, je treba Milanu priznati, da je med številnimi koroškimi pevci eden redkih, če že ne edini, ki poje v pristnem koroškem narečju. Glasbi se je zapisal že kot osnovnošolec, ko je pri pouku angleščine pel eno svojih najstarejših pesmi Pot na Koroško.

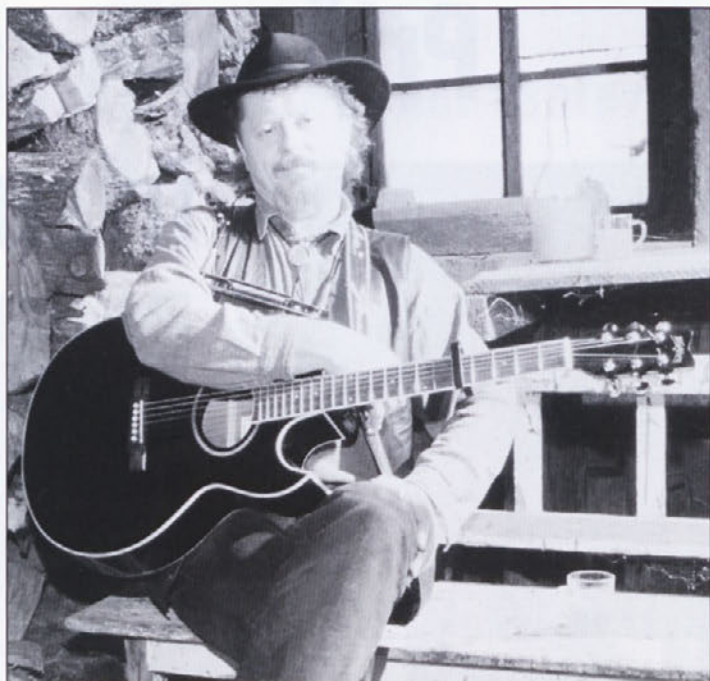
Njegova glasbena pot pa se je nadaljevala tudi v dijaških letih, ko sta skupaj s Tonijem Apohalom ustanovila duo Kora. Nastopala sta po Mariboru in na Koroškem.

"Letos mineva natanko 25 let od prvih posnetkov, ki sva jih s Tonijem posnela za radio Maribor. Kasneje je iz dueta nastala skupina Kora in nostalgični večeri v stari kavarni na Ravnah, bili pa smo tudi stalni gostje maturantskih plesov, študentskih in mladinskih zabav," se spominja Milan, ki se je pred štirimi leti odločil za samostojno glasbeno pot.

Postal je pevec, ki s kitaro in skladbami v koroškem narečju osvaja tako domačo, kot širšo slovensko občinstvo.

"Morda je bil za takšno odločitev kriv Prežihov Voranc in njegove črtice, mogoče Kreslin ali Bob Dylan, ki je bil moj prvi vzornik. Korošci imamo bogato zakladnico narodnih pesmi in lep jezik. Rad imam koroški dialekt, zato sem se odločil, da poskusim uspeti na drug način; s skladbami v domačem dialektu."

S svojo skladbo Iberžnik je lani nastopil tudi na 31. festivalu Popevka vesele jeseni in prejel nagrado za najboljše besedilo. Besedilo skladbe je aktualno, saj večina Ljubljančanov misli, da

Milan Kamnik

je Koroška v Avstriji. Tekmoval je tudi v lanski popevki meseca in na nekaterih drugih tekmovanjih, kljub temu, da je že vnaprej vedel, da ne bo med zmagovalci.

"Od njih ničesar ne pričakujem, saj sem večkrat zaman pošiljal skladbe na razne festivale, komisija pa je za veliki finale ponavadi izbrala katerega izmed ljubljanskih izvajalcev. Raje bi videl, da bi imeli v Sloveniji tekmovanje v narečnih besedilih. V mislih imam narečni festival," pove Milan, ki bo svojo petindvajseto obletnico zabeležil z izdajo zgoščenke in kasete.

Snuje pa že tudi načrte za koncert, ki bo v petek, 23. aprila, ob 19.30 uri v športni dvorani pri osnovni šoli Prežihovega Voranca na Ravnah.

In kakšna je tokrat glasbeno ustvarjalna zasedba? Aranžerja pesmi sta violinist skupine Plava trava zaborava Rista Ibrich in Milan Ferlež. Tudi pri tem projektu ni šlo brez sodelovalca njegove dolgoletne prijateljice Marjane Mlinar in Gorazda Čepina. V pesmi Levi devžej pa se kot spremljajoči vokalistki pojavljata njegova hčerka Mojca in njena prijateljica Špela Peruš.

Ovitek zgoščenke je oblikoval Uroš Grabner iz Mežice, za fotografije pa je poskrbel fotograf Tomo Jeseničnik iz Črne.

Njegov drugi izdelek z naslovom Iberžnik je izšel pri mariborski založbi Conan d.o.o., (v sozaložbi) posnet pa je bil v Eldorado studiu v Zagrebu. Poleg Iberžnika so na njem še tri pesmi v koroškem narečju, ostale skladbe so v knjižnem jeziku. Glasbo in besedila za trinajst pesmi je napisal sam. Na koncu je tudi narečni slovarček za tiste, ki jim koroščina ni domača.

Svojo pomembno obletnico bi rad primerno proslavil, zato je na koncert povabil številne goste in prijatelje, ki bodo izvajali le njegove pesmi. Med njimi so pihalni orkester železarne Ravne, Mitja Šipek in Šentanelski pavri, oktet Lesna, ansambel Albatros, Adi Smolar, Božo A. Kolerič, After Eight, Bojan Beber, Marjana Mlinar, Lačni Franc in zagrebška skupina Plava trava zaborava s kitaristom Branimirjem Bogunovičem.

Ko se ozira na prehojeno pot, pravi, da mu ni žal za noben trenutek, ki ga je namenil za glasbo.

"Res pa je, da je danes veliko težje uspeti v slovenskem prostoru, kot je bilo denimo pred petnajstimi leti. Kamorkoli pridem, me lepo sprejmejo. Morda prav zaradi mojega narečja." Milan kljub velikim načrtom ne miruje, saj se miselno že pripravlja na uresničitev svoje dolgoletne želje - izdaje zgoščenke s priredbami starih koroških ljudskih pesmi.

Jasmina Detela

Trgovsko podjetje d.d.

Šolska ulica 2, 2380 Slovenj Gradec
Tel.: 0602 41 127, 41 426, Fax: 0602 43 756

TP Zila vas vabi v poslovalnico

Elegance,

kjer vam nudijo najbogatejšo izbiro preprog in
tekačev po izjemno ugodnih cenah.

Preproga dimenzije 120 cm X 170 cm stane samo 4800,00 SIT.
Presenetile vas bodo tudi ugodne cene posteljnine, izredna izbira
zaves in modnega pomladanskega metrskega blaga.

Ne pozabite! Poslovalnica Elegance v Meškovi ulici vas pričakuje.

ZILA DANES - ZA VAŠ BOLJŠI JUTRI

Ne čakajte na DDV, ZDAJ je pravi čas za nakup !

SEJEMSKI POPUST
od 13. - 17. aprila
do 12%

JELOVICA

Lesna industrija, d.d., Škofja Loka
tel.: 064/61-30, fax: 064/634-261
E- mail: info@jelovica.si
<http://www.jelovica.si>

NOVO:

Stavbno pohištvo - potr. POSOJILO do 5 LET
Gotove hiše - stan. POSOJILO do 15 LET

RAVNE NA KOROŠKEM, Čečovje 5, tel.,fax: (0602)20-175

KOPA

KOPA računalniški inženiring, d.d.

- osebni računalniki
- konfiguriranje računalnikov za delo z internetom
- dograditve osebnih računalnikov
- servis računalniške opreme in svetovanje
- računalniški tečaji

KOPA računalniški inženiring d.d., Kidričeva 14, 2380 Slovenj Gradec

Vztrajnost je vztrajnost

Slovenjgraški samoučni slikar **Oskar Rotovnik** - *Ok*! kljub neodobravanju nekaterih poznavalcev likovne umetnosti vesele ustvarja naprej. Ker mu v domači galeriji "do nadaljnega" ne nudijo možnosti za razstave, se pač predstavlja v drugih prostorih in galerijah v bližnji in širši okolici. Tokrat je zajadral v šoštanski revir, dan po prvem aprilu je namreč postavil svoja dela na ogled v Mestni galeriji Šoštanj. Nekateri povabljeni so dobili vabila ravno na prvi april in ker je bil datum otvoritve na velikonočni petek, na zaprisežen družinski praznik, so pač pomislili, da gre za Okijevo prvoaprilsko šalo...

NATROSIL JIH JE...

- ✕ Največ ljudi se zgubi v megli spominov.
- ✕ Revanšizem je pogost politični pojav.
- ✕ Morala in denar ne uspevata v enaki zemlji.
- ✕ Za politika so funkcije abonma.
- ✕ Etnično čiščenje je veliko mazanje.

Prvoaprilska plača

Na Koroškem radiu je bilo med prvoaprilskimi vestmi kar nekaj takih, za katere si ljudje želijo, da bi bile resnične. 1. aprila so namreč poročali, da so v Slovenj Gradcu pričeli postavljati premično **streho nad bazenom**, uvoženo iz Japonske, skate park pa da so selili na športno igrišče ob bazenu, kjer izmerjenih 150 decibelov hrupa ne bo motilo stanovalcev. Poročali so tudi o prvem **pasjem stranišču** na Koroškem, ki ga postavljajo v Vuzenici.

Uresničitve prvoaprilske vesti bi bili zagotovo veseli tudi župan in svetniki v Dravogradu, saj bi tako župan zaslužil 500 tisoč, svetniki pa prejeli **nagrado** v višini 110 tisoč tolarjev (neto) na mesec. Ker pa je bila vest tako oprijemljivo prvoaprilska, tokrat v nobenem Daravograjčanu ni zagrizla zavist.

Marta je napredovala

Marta Pikalo, osebna tajnica direktorja Johnson Controlsa iz Slovenj Gradca je bila pred dvema letoma razglašena za tajnico leta v Sloveniji. Da laskav naziv ni bil kar tako, je Marta dokazala

s svojim dobrim delom in dejavnostjo v Društvu slovenskih tajnic, kjer je pred kratkim prevzela mesto predsednice. Tako je zdaj Marta prva dama slovenskih tajnic.

Nagrajeni Niko

Niko Brumen išče naočnike, da bi preštel, koliko buteljk mu je še ostalo. Ko se je zvedelo, da je bil Niko nagrajen s prvo nagrado v obliki 48 buteljk belega vina na natečaju satire revije Aritas, je kar naenkrat dobil nove prijatelje in veliko obiskov.

NEMOGOČE JE - NE NAPISATI SATIRE

(Juvenal)

Člani uredniškega odbora Odsevanj **Blaž Prapotnik**, **Tone Turičnik** in **Andrej Makuc** so na predstavitvi zadnje številke revije, posvečene Jožetu Tisnikarju, prejeli vsak po eno buteljko žlahtnega Tisnikarjevega vina.

Profesor Turičnik se je v filozofski pozi zagotovo spraševal, ali ni, gledano količinsko, bolje pisati satire...

ŽELELI STE, OBUPAJTE!

*So žalje izrekam vsem ljudem,
ki jih grozno veseli,
da na Balkanu teče kri.
Že res, da ste moriji ušli,
a ste ostali brez vesti.*

Za obisk papeža v Sloveniji bomo vsi z veseljem prispevali. Eni za njegov prihod, drugi za odhod.

Najprej sem bil SLOVENEK, nato Slovenec, zdaj pa se počutim le še slovenček.

Riti z dobrimi avtomobili najbrž ne bi smele biti posebne moralne avto-rit-ete.

Ne vem, če je Žarko Petan res najboljši slovenski aforist, sem pa prepričan, da brez njega ne bi bilo nobenega izmed številnih najboljših slovenskih aforistov.

Ker se ljudje tako bojijo božjega srda, je edina logična razlaga, da je Bog kolerik.

Nato je vetrnica, ki se vrti po vetru iz Amerike.

Pravzaprav nam ne gre slabo. Narod povsod kaj gradi, politiki vedno kaj podirajo.

Doba informatike bo izkoreninila hinavce. Ostali bodo le potuhnjenci.

Vse več je dobrih gostiln, vse manj je dobrih domačih kuhinj.

S pomočjo računalnika lahko celo nepismeni pridejo do vseh odgovorov. Kaj jim pomaga, ko pa jih ne znajo prebrati!

NAGRADNA IGRA:

POIŠČITE SE V PREPIHU

Tudi za današnjo nagradno igro je lepo nagrado prispeval poslovodja Kmetijske trgovine v Mislinji, g. Marjan Sušec. Gospa, ki so prepoznala na naši sliki, bo pri prijaznem poslovodji dobila nagrado v višini **2.500** tolarjev.

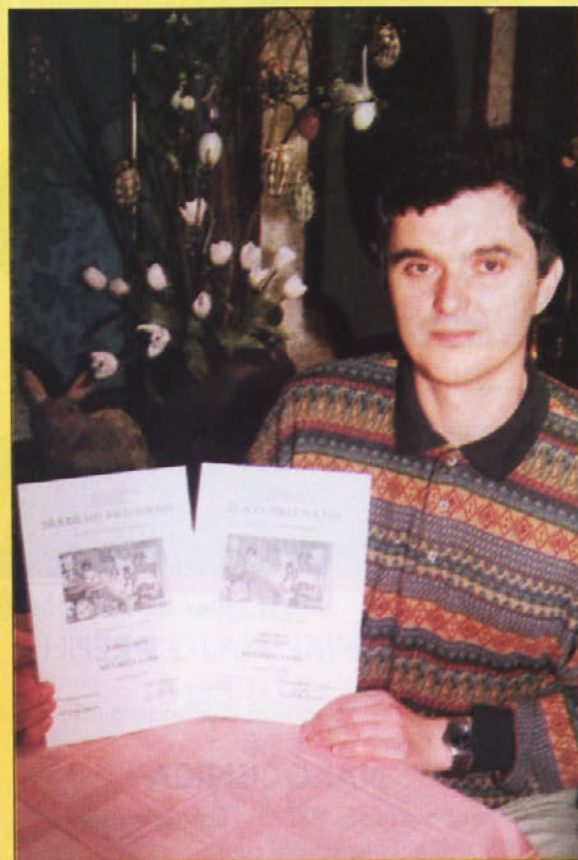
Vse, kar potrebujete za spomladanska dela na njivah in vrtovih, lahko po ugodnih cenah kupite v trgovini Kmetijsko gozdarske zadruge Ledina v Mislinji.

Zlato za mesne izdelke

Mesarija Lečnik z Raven na Koroškem je domačinom že dolgo znana po kakovostnih izdelkih. Manj znano pa je, da si mesarija upa svojo ponudbo dati tudi v oceno strokovnjakom biotehnične fakultete, ki vsako leto pred Radgonskim sejmom ocenijo kakovost slovenskih mesnih izdelkov. Upati si, pomeni zaupati v lastno kvaliteto. In Lečnikovi so se letos z ocenjevanja vrnili s kar dvema zlatima in enim srebrnim priznanjem!

"Še bolj pomembno je, da smo utrdili zaupanje naših stalnih strank na Ravnah in v Mežici," je bil ob tem uspehu kratek **Tomo Lečnik**, ko nam pokazal visokovredni strokovni priznanji.

SKUPNE SEJE

Skupna seja občinskih svetov Ravne na Koroškem in Prevalje, na katerih so sprejeli zaključni račun bivše skupne občine in delitveno bilanco med novima občinama, je potekala brez zapletov in je bila končana v rekordnem času. Prva dama ravenske občine, županja **Ivana Klančnik**, kar ni mogla verjeti, saj po dosedanjih izkušnjah njen občinski svet porabi več časa samo za sprejem dnevnega reda in za reševanje stalnih proceduralnih zapletov.

Naš predlog: seje občinskih svetov Raven in Prevalj naj bojo vedno skupne.

prevent

zagotovljeno zadovoljstvo

proizvajamo:

● **AUTOMOBILSKE SEDEŽNE PREVLEKE**

PREVENT d.d. Kidričeva 6, SI-2380 Slovenj Gradec
Telefon: +386 602 503 000, Fax: +386 602 503 010

● **DELOVNA, POKLICNA IN IMAGE OBLAČILA**

● **DELOVNE ROKAVICE**

PREVENT d.d.-PC MISLINJA, Gozdarska c. 38, SI-2382 Mislinja
Telefon: +386 602 55 279, Fax: +386 602 56 082

Sedež: PREVENT d.d., Kidričeva 6, SI-2380 Slovenj Gradec
Telefon: +386 602 503 219, Fax: +386 602 503 010, E-pošta: prevent@prevent.si

**NAROČNIKI IMAJO PREPIH
PO NIŽJI CENI**

NAROČILNICA

Do preklica naročam **PREPIH** - koroški časopis
po 10 % znižani naročniški ceni.
Letno naročnino bom poravnaval(a) s položnico.
Časopis mi pošiljajte na naslov:

.....
.....
.....

Podpis:

Naročilnico pošljite na naslov:
ČZP VORANC, Prežihova 24,
2690 Ravne na Koroškem
ali po telefaksu št. (0602)22-904).

Računalniški inženiring

Vili VELER s.p.

VV SOFTWARE

**RAČUNALNIŠKE PROGRAMSKE
REŠITVE ZA OBRTHNIKE IN S.P.**

NAŠO PROGRAMSKO OPREMO LAHKO KUPITE PO UGODNIH CENAH

NOVO - NOVO - NOVO - NOVO

**NUDIMO MOŽNOST NAJEMA
PROGRAMSKE OPREME**

za okolje DOS, Windows 95/98
Zagotavljamo stalen servis in usklajenost programske opreme
s predpisi in s slovenskimi računovodskimi standardi.

Pokličite nas, zahtevajte cenike in kataloge.
Se priporočamo!

Računalniški inženiring

Vili VELER s.p.

VV SOFTWARE

Javornik 44, 2390 Ravne na Koroškem, SLO

TEL./FAX:0602 21277-GSM: 041 643 885-E-Mail: vili.veler@siol.net

Povezovanje žensk za večjo vlogo v politiki

Politika naj ne bo domena moških

V marcu so se v Slovenj Gradcu na pobudo vladnega urada za žensko politiko sestale svetnice koroških občin, ki so razpravljale o vlogi žensk v politiki in javnem življenju. Tovrstno srečanje naj bi za ženske, ki se s politiko ukvarjajo na Koroškem, pomenilo nov korak v medsebojnem povezovanju. Slednje naj bi pomagalo k utrjevanju njihove vloge v političnih krogih, saj tudi številni podatki nazorno kažejo, da predstavnice nežnejšega spola še vedno krojijo manjši del slovenskega političnega prostora.

Kot je na sestanku v Slovenj Gradcu, ki se ga je udeležilo deset od enaindvajsetih koroških svetnic, povedala **Vera Kozmik**, direktorica Urada za žensko politiko pri vladi RS, je med 380 občinskimi svetniki v Sloveniji samo 11,7 odstotkov žensk. Podobni podatki veljajo za sedeže poslancev, ministrov in vladnih uslužbencev, ki jih zasedajo pretežno moški. Spričo teh podatkov in drugih problemov, s katerimi se ženske srečujejo pri poskusih uveljavljanja v javnosti, je po mnenju sodelujočih na srečanju potrebno sodelovanje in širše povezovanje žensk.

"Osnovni in najpomembnejši cilj je senzibilizirati širšo javnost, da bo zaupala pomembne naloge na različnih ravneh odločanja tudi ženskam. Želimo narediti delo, ki ga opravljajo ženske, bolj vidno ter dati teži njihovim prizadevanjem," je poudarila Vera Kozmik. Izpostavila je analize razvitejših evropskih držav, ki med drugim kažejo, da ženske ob vstopanju v politiko občutijo pomanjkanje informacij, samozavesti in podpornih sistemov, saj jim tega same politične stranke ne zagotavljajo v zadostni meri. Sodelujoče v razpravi so se strinjale, da morajo za spremembe največ storiti ženske same, zlasti tiste, ki delujejo na različnih ravneh odločanja. Med drugim se morajo zavzemati za pravice žensk na delovnem mestu, zlasti pri uveljavljanju porodniškega dopusta.

Petra Lesjak

O delu Zdravstvenega zavoda Radlje v minulemu letu

'Kronično' pomanjkanje zdravnikov

Poročilo o delu Zdravstvenega zavoda Radlje ob Dravi in zlasti opozorilo na nerešen kadrovski problem, s katerim se še vedno spoprijema radljski zdravstveni dom, sta zaznamovala nedavno sejo svetnikov občine Vuzenica. Rezultati lanskoletnega dela Zdravstvenega zavoda, ki zajema zdravstvene postaje v Ribnici, Podvelki, Radljah in Vuzenici ter dislocirane zobne ambulante v Breznu in Ožbaltu, so bili zadovoljivi, najbolj pereče pa ostaja pomanjkanje zdravnikov. Na zadnji, že večkrat ponovljeni razpis se ponovno ni odzval nihče, čeprav ponujajo zdravniku, ki bi želel službovati pri njih, poleg dela še trisobno stanovanje.

Kot je pojasnil Andrej Horvat, v.d. direktorja ZD Radlje, ostaja kader tudi letos večer problem.

"Z aprilom izgubljam še enega zdravnika, ki odhaja na delo v bolnico. Potem smo praktično izgubljeni. Tudi študentov ni. Štipendiramo sicer dva študenta: enega s splošne medicine in drugega z zobozdravstva, toda problem imamo danes in ga je danes tudi potrebno rešiti," je razložil Horvat, ki zaenkrat ne najde rešitve. Ne glede na situacijo, je Horvat svetnikom predstavil lanskoletno delo in ga označil kot uspešno. Kot je poročal, so lani v njihovih ambulantah največkrat zdravili boleznih dihal, nudili pomoč pri poškodbah, ki so še posebej izstopale pri šolski mladini. Visoko preseganje je bilo doseženo pri delu laboratorija, manj preseganja je bilo pri fizioterapevtski dejavnosti, medtem ko rentgenska dejavnost ni dosegla delovnih načrtov.

Prav o rentgenski dejavnosti je bilo precej govora na seji, saj so svetniki sprejeli sklep o nabavi novega rentgenskega aparata, ki naj bi ga poleg Vuzenice sofinancirale občine Muta, Radlje, Podvelka, Ribnica ter Zdravstveni dom Radlje in država.

"Tako zastarele tehnologije, kot jo imamo mi, ni več na tržišču, zato je nujno pristopiti k nabavi novega rentgena," je potrebnost naložbe utemeljil Horvat. Med drugim je izpostavil tudi zobozdravstvo, ki je v celoti uresničilo zastavljeni načrt dela, ter poudaril pozitivne rezultate poslovanja zavoda v minulemu letu.

Petra Lesjak

ZDAJ TUDI V DVOJE

Novozgrajena enota in obnovljen bazen v Centru za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem

Center za usposabljanje, delo in varstvo (CUDV) Črna na Koroškem je v prvih dneh marca praznoval 31. rojstni dan. Pomemben jubilej so v centru zabeležili s krajšo proslavo, otvoritvijo obnovljenega bazena in novozgrajene enote, namenjene življenju v dvoje.

Obe investiciji sta stali okoli 40 milijonov tolarjev, denar zanju pa je v celoti prispevalo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Kot je povedal direktor CUDV Marjan Lačen, si v centru brez bazena ne zanjo več predstavljati kvalitetnega usposabljanja.

"Obnova je bila nujna, saj več kot 20 let star bazen ni zadoščal osnovnim standardom. Obnovili smo korito s pretočnimi kanali, sanirali bazensko tehniko in tako izboljšali kakovost vode. Novozgrajena enota nad garažami pa je namenjena življenju v dvoje," je povedal direktor **Marijan Lačen**.

V centru so po kvaliteti dela z ljudmi z motnjo v duševnem razvoju dosegli zavidljivo raven, zato bodo v prihodnjih letih več pozornosti namenili še izboljšanju kakovosti bivanja. Prva priložnost se jim bo ponudila že jeseni, ko se bo Zdravstvena postaja preselila iz njihovega centra v novo stavbo. Izpraznjen prostor bodo dobile strokovne službe, ki so sedaj razdrobljene po celi stavbi. V praznih pisarnah pa bodo uredili sobe za varovance.

Jasmina Detela

ADUT

Moj svet je moj dom

veliki in mali gospodinjski aparati
akustika
pribor in pripomočki za delo
barve, laki
in še tisoč nepogrešljivih stvari za
dom, gospodinjstvo in prosti čas

po cenah in pogojih,
ki Vas bodo navdušili

ADUT

v Blagovnici Ojstrica
Trg 4. julija 32, Dravograd
telefon 0602 83 311

SPECIALIZIRANA TRGOVINA
ZA DOM IN GOSPODINJSTVO

ERA
Trgovina z živilskimi
in neživilskimi izdelki, d.d.,
Prešernova 10, 3504 Velenje

Piše: Aleksander Praper

AVTOMANIJA ŽENEVA 1999

Na Koroškem radiu vsako drugo soboto po 11. uri

Tokrat bo Avtomanija malce drugačna, kajti prebirali boste lahko novosti iz Ženevskega avtomobilskega salona, ki je pod geslom ženevska avtomobilska pomlad letos potekal že 69-tič med 11. in 21. marcem.

Za novinarje sta bila določena posebna dneva še pred uradno otvoritvijo in takrat smo bili tam tudi mi. Razstavišče se je razprostiralo na 93.000 kvadratnih metrih, na katerih je 293 razstavljalcev iz 35 držav predstavilo 900 znamk iz sektorjev, povezanih z avtomobili ali spremljevalno avtomobilsko industrijo.

Italijanski **Alfa Romeo** je pokazal v slogu modela 156 obnovljeni Alfi 145 in 146. Pri **Aston Martinu** so prikazali model DB7 Vantage (1) v coupe in kabriolet izvedbi z novim 6 literskim V 12 motorjem in 415 konjskimi močmi. 40 let zmage Aston Martina v Le Mansu so proslavili z modelom V 8 Vantage Le Mans, ki pod motornim pokrovom kroti kar 600 konjičkov.

Audi je razstavil A3 s petimi vrati in A3 v športni izvedbi (2) imenovani S3 z 209 KM. Prenovili so tudi modela A4 in A8. Vse to je bilo v senci Audiya TT roadster, ki je že znani coupe TT s platneno pomično streho. Verjetno je bila ena najlepših novosti prikazana na razstavnem prostoru angleškega **Bentleya**. Prototip supersportnega coupeja (3) z V 16 motorjem in 640 konjskimi močmi.

Italijanska legenda oblikovanja - studio Bertone je razstavil izredno lep coupe Bella (4), čistih linij na mehaniki nove Alfe 166. Pri **BMW**-ju je bil velik interes za novi coupe serije 3. Še precej bolj bohoten je prvi BMW-jev terenec (5), ki nosi oznako X-5. Bugatti EB 218 (6) je limuzinska izvedba coupeja 118 vsebujoč vse naj, naj. **Cadillacov** Evoq (7) je ameriški odgovor na temo luksuznega roadsterja s tipičnimi čistimi, škatlastimi a elegantnimi potezami.

Večno poseben **Citroën** je pokazal enoprostorsko Xsaro Picasso. Večina obiskovalcev Citroenovega razstavišča se je vrtela okoli študije luksuzne limuzine C6 (8), za katero se morda skriva novi XM in okoli malega C2, ki kaže možen izgled spačka prihodnosti.

Chryslerjev nostalgični minivan se je imenoval Pt Cruiser. Neon je doživel prenovo, zraven njega pa sta stala konceptna avtomobila Citadel in Jeep Commander (9), ki je nakazoval Chryslerjev pogled v prihodnost z motorjem na gorilne celice. **De Tomaso** je presenečal z modelom Mangusta (10). Inovativno rešitev zložitve strehe omogoča avto v kar treh izvedbah: coupe, kabrio in targa.

Ferrari je bil ena od zvezd salona. Novega 360 Modeno (11), ki iz 3,6 literskega V8 motorja razvije 400 temperamentnih vrancev in je odet v aluminjasto karoserijo, sta si prišla ogledati celo La Toya in Michael Schumacher. **Fordov** veliki kabriolet Thunderbird (12) je vidno kazal poteze iz preteklosti, nič kaj v stilu new edge designa. **Honda** je blestela z novim roadsterjem S 2000 (13) z 2 literskim VTEC motorjem in 240 KM, ki poganja zadnja kolesa. Proглаšen je bil za kabriolet leta. V senci le-tega je stala še nova majhna Honda z imenom Logo.

12

14

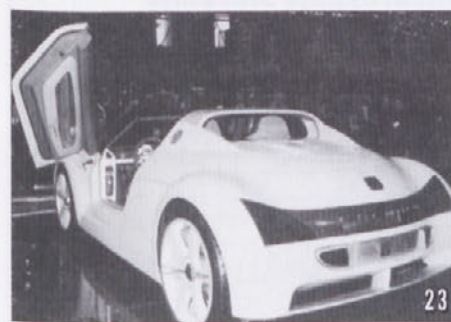
16

18

21

23

I.D.E.A. institute, italijanska oblikovalska hiša je razkrila prototip luksuzne limuzine prihodnosti imenovan One (14). Lamborghini je pokazal omejeno serijo vozil z oznako GT in 6 literskim V 12 motorjem, ki obljublja hitrosti okoli 340 km/h. Lotus Elise je v izvedbi Sprint nastopil s prenovljenim motorjem. Premacy je ime novega **Mazdinega** kompaktnega elegantno oblikovanega enoprostorca.

Velik interes je bil okoli **Mercedesovega** luksuznega coupeja CL (15) na osnovi S razreda. Predstavljena sta bila modela 500 in 600 z 8 in 12 valnikoma in močmi med 306 in 367 kultiviranimi konjički. M razred je dobil novi 4,3 literski V 8 motor in 272 KM. Na **Mitsubishijevem** prostoru je stal dirkalni Lancer Evolution 6. Novi je bil tudi 2,4 literski GDI motor s 150 KM, ki se bo vgrajeval v Galanta. Serijski proizvodnji je blizu prototip malega terenca Pajero Pinin (16), ki ga je oblikoval Pininfarina.

Nissan upa, da bo z Almero Tino (17) in prenovljenim Pathfinderjem pridobil na tržnem deležu. Pri **Oplu** so imeli dve novosti: majhnega roadsterja Speedsterja s sredinsko nameščenim motorjem in vsestranski mini enoprostorček Concept A (18) z 1000 kubičnim trivalnim turbo motorjem na bencin ali zemeljski plin. Podjetje **Modena design** je razstavilo model Zonda (19), zelo lep GT coupe iz karbona z mercedesovim motorjem in omejeno proizvodnjo 25 avtomobilov na leto.

Zmeraj elegantni

Peugeot je imel tri novosti: 2-litrski turbodieselski HDI motor s common rail sistemom v modelu 306 (20), prenovljeni 406 in malega terenca na osnovi novega 206.

Porsche je pokazal trenutno najmočnejšo izvedenko modela 911 (21). Gre za cestno izvedbo Porsche GT3 cup dirkalnika. Zvezda **Renaulta** je bil prototip kombi-coupeja Avantime (22), (ki je ukradel

vso pozornost Clio 2,0 16V in prenovljenemu Meganu. **Seat Toledo** v športni izvedbi se bo imenoval Cupra. Prototip imenovan Formula (23) z 2 literskim 20 ventilskim turbo štirivaljnikom naj bi zmogel 240 KM. **Suzukijeva** Vitara je dobila trivratno izpeljanko, Baleno pa je bil pri lepotnem kirurgu. Kupci **Škod** bodo po novem lahko izbrali Octavijo Combi s štirikolesnim pogonom. Subarujev novi Legacy je dobil limuzinsko karoserijsko različico. Status je še neznana švicarska znamka, ki je za športno terenskega coupeja (24) uporabila kar mercedesovo tehniko. Izdelali bodo do 200 individualno opremljenih vozil po željah kupcev. Indijska **Tata** je pokazala terenca safari s petimi vrati in osmimi sedeži. NBC 3 je **Toyotino** konceptno vozilo, ki bazira na malem Yarisu in bi imelo vgrajen 1,3 literski VVTi štirivaljni motor.

Volkswagen je pritegnil s karavanskima Boro (25) in Golfom. Verjetno bo najbolje prodajani avtomobil na Gorenjskem po novem Lupo TDI, ki naj bi porabil le tri litre nafte na 100 kilometrov.

Na pot smo se podali s Seatom Alhambro TDI, ki nam jo je posodil Seat Leasing Lampret. Ampak o tem kaj več v prihodnji Avtomaniji.

13

15

17

20

22

24

25

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Območna enota Ravne na Koroškem

Ob Suhi 11b, (p.p. 91), 2390 Ravne na Koroškem, Slovenija

Tel.: 0602/280-100, Fax: 0602/280-260

SPOŠTOVANE ZAVAROVANKE, ZAVAROVANCI

Premije za PROSTOVOLJNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE lahko plačujete preko TRAJNEGA NALOGA banki, kjer vam bodo prijazno svetovali in uredili vse formalnosti.

Seznam bank, s katerimi ima ZZZS podpisano pogodbo o plačilu premij preko trajnika (seznam bomo dopolnjevali):

KOROŠKA BANKA d.d.

BANKA VELENJE d.d.

BANKA CELJE d.d.

Prihranite čas in denar!

**Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
Območna enota Ravne na Koroškem**

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Piše: Mojca Erjavec

Njezin život nije bajka...

Morda res ni pravljica, ta naš študentski vsakdan, in mogoče tudi ni rečeno, da ni pravljica, kajti kje piše, da se mora res prav vsaka pravljica srečno končati?! Na nekako pomladno pravljico je v petek, 19. marca, spominjal Družbeni dom na Prevaljah z neposredno okolico. Kaj ima množica glasnih, razgrajaskih, čudno oblečenih, s cigareto v eni in kozarcem v drugi roki opotekajočih se mladcev in mladenk zveze s pravljičami - boste rekli. Dovolite mi, da razgrnem tančico lažno konservativnega gledanja in pometem namesto vas...

Nek večer, komaj par dni pred začetkom pomladi, je dobra vila mladce in mladenke nekega dokaj revnega (vsaj tako so vedeli povedati v poročilih in gospodarskih analizah države) predela naše domovine osrečila s povabilom na ogled iniciacijske ceremonije. Postranska stvar, ali so bili ti mladci in mladenke tudi upravičeni udeleženci iniciacije (kdo bi se oziral na malenkosti!), veselo so vzeli pot pod noge - ali raje dvignili so palec. In res - za boljše počutje in lažji začetek so se najprej napili in najedli,

potem pa - ker pač kruha brez iger ni - še na performans. Igrali so štirje različni orkestri in še patriotsko razpoloženi Milan. Mladci in mladenke so se naplesali, napeli in - ko je bilo vsega konec - odšli domov. Pa še na uro se ni nihče oziral - dobra vila ni nič omenila, da naj bi se po polnoči kaj spremenilo. Pomladna pravljica, bi lahko dejali.

Stvar je v perspektivi. Najlaže se je pritoževati nad hrupom in razgrajanjem, pa nad mladino, ki ne naredi nič pametnega in le postopa po zabavah - in se ne postavi v njihovo kožo. In prav tako lahko je - če si slučajno bruc - reči, da je bilo brucovanje v bistvu fazanovanje, prepolno "mularije" in nič kaj zabavno, saj še glavna zvezda, pevec Psihomodo Pop, ni zmogel absolutno navdušiti občinstva in je to nalogo potem dovršeno opravil pač Kamnikov Ibržnik. Najlaže je kritizirati, dragi moji. Akakor že prej, je tudi zdaj stvar v perspektivi. Ali bi brucovanje s samimi bruci sploh še imelo tak odmev v vsej regiji in ali bi do take mere kot zdaj zaznamovalo ta tretji marčevski vikend?

In če ne bi - ali bi potem brucovanje sploh še bilo, saj bi ne zmoglo prenašati lastnega finančnega bremena!? Ko vam kaj povzroča težave, na stvar pogledajte z druge strani.

Zato je morda najbolje bobu

reči bob in brucovanju brucovanje pač takemu kot je, po drugi strani pa upati, da je bila vaša pravljica lepša od tiste, ki so jo živeli 14-, 15-, 16- ali 17-letniki, ki jih je - roko na srce - na brucovanju mrgolelo. Ker konec koncev oni še nimajo za sabo štirih let srednje šole, ne mature ali zaključnega, ne spomnijo se, da je Dylan v Ljubljani že gostoval in da so pred Napoleoni bili še New Kids on The Block, da smo včasih nosili kavbojke na "korenček" v različnih barvah in si vsi skupaj mislili, da smo kul. Ker morda pa le nekaj pomeni biti BRUC. In ne le to, da izkoristiš vse ugodnosti petih brucovanj na teden, ki ti jih ponujata Ljubljana in Maribor. Morda to pomeni še kaj več, morda to pomeni novo pravljico. Ali pa le novo poglavje v eni že začeti.

Če pa se vam življenje ne zdi pravljica in niti film, prisluhnite kdaj pa kdaj Gorbacu: "J.... vam ja taj vaš fakultet!"

In morda boste spoznali, da ste se znašli v kakem njegovem magazinu. Ali komediji. Ali tragediji. Saj pravim: stvar je v perspektivi.

Posnetka: Domen Grögl

Yitezi Zelene Dežele

Izvajal: B. Zupančič

Novi tisk:

Poljska založba za slovenska dela

Po izdaji prevoda Cankarjevega romana *Hiša Marije pomočnice v esperantu* (La domo de Maria Helpantino) je nova zasebna založba *Jadwiga* s sedežem v Krakovu mesec kasneje izdala še drugo knjigo avtorja iz Slovenije: v esperantu izvirno pisani dnevnik za leto 1987 z naslovom *La malbabela jaro* (Nebabilonsko leto). Pomen naslova je mogoče pojasniti z dejstvom, da je svetovno esperantsko gibanje slavilo v letu 1987 stoletnico mednarodnega jezika. Ker avtor pojav in duha esperanta razume kot nekakšno nadaljevanje binkoštnega čudeža, se pravi kot pozitivni odgovor Boga na "jezikovno kazen" ob porušenju babilonskega stolpa, je zanj to leto ne-babilonsko leto.

V dnevniku pa niso obdelane le teme, ki bi bile vezane na mednarodni jezik, temveč še v večji meri snov, ki zadeva tedanji politični, literarni in duhovni razvoj v Sloveniji in Avstriji, pa tudi temeljna filozofska, teološka in umetnostna vprašanja, ki so stalna tema Ošlakovega pisanja. Tako je v tej knjigi najti že precej znamenj za kasnejši razpad Jugoslavije in nastanek demokratične samostojne slovenske države. V teh dnevniških zapiskih je mogoče tudi veliko izvedeti o življenju in problemih slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Esperantski pesniški klasik in kandidat za Nobelovo nagrado William Auld je pred letom dni uvrstil prvi Ošlakov esperantski dnevnik *Jen la sablo el mia klepsidro* (Glej pesek iz moje peščene ure - izdala Mohorjeva v Celovcu) kot eno izmed knjig v seznamu esperantske klasike. Založba upa, da bo tudi ta drugi dnevnik deležen podobnega sprejema.

Založba *Jadwiga* ima v načrtu še nekaj del iz slovenske književnosti, tako bo še letos izšel prevod Rebulovega romana *Jutri čez Jordan*, ki je sicer izšel tudi že v francoščini, ter prevod in dopolnitev Ošlakovega poljudno filozofskega dela *Pogovori pod šotori z esperantskim naslovom Filozofio sub la tendoj*.

Založba ima v načrtu vsako leto izdati šest knjig, med katerimi bodo prevladovala klasična dela poljske, slovenske in svetovne beletristike in filozofije.

Vinko Ošlak

Novi tisk:

ZANIMIVA BROŠURA O DR. ALOJZU KUJARJU

Pred kratkim je izšla zanimiva brošura **Janeza Mrdavšiča** "Dr. Alojz Kuhar 1895 - 1958" s podnaslovom "Skica za oris njegovega življenja in dela". Bila je napisana ob 40.letnici smrti dr. Kuharja. Gre za brata velikega pisatelja Prežihovega Voranca, ki je bil po poklicu duhovnik in dokaj pomembna politična osebnost med vojnami in med drugo svetovno vojno.

"Skica...je zasnovana na drobnih zapisih in drobcih širših spominskih besedil, v katerih nastopa dr. Alojz Kuhar kot ena bolj ali manj pomembnih osebnosti..." pravi zapis na ovojnici brošure.

Vendar je to prvo besedilo, ki skuša njegovo delovanje zajeti v celoti. Polovico spisa je avtor posvetil njegovemu političnemu delovanju od leta 1919, ko je jeseni pomagal dr. Lambertu Erlichu, ki je kot izvedenec za Koroško sodeloval na mirovniških pogajanjih v Parizu, do odhoda iz domovine 4. aprila 1941 tik pred napadom na Jugoslavijo in njegovega londonskega obdobja od avgusta 1941 do konca 2. svetovne vojne, ko je prenehal politično delovati.

Vmes je dr. Kuhar služboval na jugoslovanskem poslanstvu v Parizu kot socialni referent za delavce iz Jugoslavije, ki so bili v Franciji. Bil je urednik za zunanjo politiko pri Slovencu, in sicer od 1930 do zloma Jugoslavije, in komentator na radiu Ljubljana od 1935 do 29. marca 1941, ko se je zadnjikrat oglašil iz slovenske prestolnice.

Ne vemo, kdaj se je Alojz odpovedal politiki. Avtor brošure pravi, da je po vojni "pretrgal stike s politiko...", verjetno je to bilo že 29. januarja 1945, ko je odstopil kot jugoslovanski poslanik pri poljski emigrantski vladi in zaprosil ameriške oblasti za vizum.

Ostala poglavja v brošuri so posvečena njegovemu življenju in dušnemu pastirstvu med Slovenci v Angliji in ZDA po letu 1945, raziskavam starejše slovenske zgodovine na Koroškem in plebescitnega vprašanja, njegovemu odnosu do obeh bratov, družine in domačega kraja.

Z vidika zgodovinske stroke lahko ugotovimo tole:

Njegovo politično delo in njegov idejni razvoj sta neraziskana, čeprav o tem marsikaj vemo. Glavne momente je v svoji brošuri poudaril avtor in jih dokaj pravilno ocenil. Treba bi bilo proučiti njegove novinarske prispevke in komentarje v Slovencu in po radiu Ljubljana, če so slednji sploh ohranjeni, ter njegove javne govore, ki jih je imel kot politik in duhovnik v obdobju stare Jugoslavije.

Prav tako premalo vemo o njegovem delovanju v SLS in v emigrantski jugoslovanski vladi v Londonu ter o njegovih akcijah med vojno.

Hitro po odhodu v London je navezal stike z vodstvom SLS v Ljubljani, ki se je vedno bolj obračalo proti Osvobodilni fronti in jo je sam prvič odkrito napadel 22. marca 1942, ko je dejal: "...da ima naš narod opraviti še z enim

sovražnikom, ... ki se imenuje Osvobodilna fronta..." (O delovanju A. Kuharja proti Osvobodilni fronti glej: Metod Mikuž: Pregled zgodovine NOB v Sloveniji I. str. 305-312).

Kakorkoli je nasprotoval odkritemu sodelovanju vodilnih politikov v Ljubljani v konzultni in poklonitvi Mussoliniju, je ostal žrtev cerkvenih načel, da katoličan ne more sodelovati s komunisti, in lahko ugotovimo, da so katoliški politiki v Ljubljani kakor oni v Londonu preslišali Vatikan, ko je decembra 1941 dovolil sodelovati ameriškim katolikom s komunisti v vojni proti fašističnim silam.

Prav tako ni dovolj raziskan njegov preobrat v jeseni 1944, ko je 8. in 11. septembra po londonskem radiu obsodil domobransko sodelovanje z okupatorjem in jim priporočal, naj se mu odtegnejo in se povežejo z NOV. Poskušal je rešiti domobrnce pred katastrofo.

Prof. Mrdavšič pravilno ugotavlja, da je bil KLuhar dovolj realen in je spoznal stvarno politiko zahodnih sil. Kajti že junija istega leta je bil sklenjen prvi sporazum Tito - Šubašić. Prav tako bo treba z različnih vidikov pojasniti njegov izstop iz politike.

Kljub temu se je njegova politična misel razvijala dalje, kar nam dokazuje njegovo predavanje v New Yorku tri dni pred smrtjo, 26. oktobra 1958 ob 40-letnici 29. oktobra 1918, ko so v Ljubljani razglasili neodvisnost Slovencev. Ta govor je še danes tako aktualen, da se ga spleča prebrati (Zbornik o dr. Alojzu Kuharju, Kotlje 1993, str.156 - 166).

Morebiti bi si Kuhar zaslužil znanstveno monografijo (celostno obravnavo življenja in delovanja), čeprav je še nimajo njegovi pomembni vzorniki, somišljeniki in sovrstniki, npr. Janez Evangelist Krek, nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, dr. Anton Korošec pa še kdo.

Alojz Krivograd

Janez Mrdavšič

DR. ALOJZ KUJAR

Skica za oris njegovega življenja in dela

Anton Boštele

Anton Boštele, pesnik, je bil star 28 let, ko mu je leta 1929 izšel v Celju njegov prvenec z naslovom Pesmi. Pesnik se je nekoliko preveč hudoval na kapitaliste, ki jim pravi v pesmi, da so plutokrati, se pravi, da njihova oblast raste iz donarnice. Tako se je zameril oblastnikom v kraljevini Jugoslaviji. Ko se je po drugi svetovni vojni vrnil kot izgnanec, zapoje po svojo. Njegove neobjavljene pesmi hranijo na gradu na Ravnah.

Anton Boštele

Pesmi imajo širok časovni razpon - več kot tri desetletja, imajo pa trdne skupne široke temelje, na katere lahko niza svoje pesniške sanje. Da je bil po srcu planinec, pričajo pesmi, ki jih je zapel goram v svoji občuteni pesniški govorici. Ima tudi slavno priložnostno pesem. Slovenci smo politično slavno pesem dobili, ko jo je Napoleonu zapel Vodnik. Vesel je zapel leta 1844 carju Ferdinandu tudi Prešeren z Železno cesto. Kosovel je zapel Leninu. Matej Bor je zapel Stalinu. Župančič je zapel najprej Karađoržu in nato enako zagreto Titu. Gradnik, tudi Pavček in Kovič. Manko Golar pa je kar z isto pesmijo počastil dva vladarja. Takšnih Boštele ni pesnil. Je pa napisal po naročilu govor v verzih ob birmi.

Poezija pesnika Antona Bošteleta je nekaj izrednega v našem pesniškem prostoru. Pesmi iz zbirke in pesniške zbirke iz leta 1929 nam dajo ob prebiranju doživljanje; kako gre Umetnost pesnika Antona Bošteleta skozi čas, doživlja z njim vzpone in padce - in blodi, in išče - včasih sveti od daleč, kot luč, zmeraj pa širi dobro počutje, ko daje neoporečno podobo življenja in sveta. V Bošteletovi poeziji je skrit ogenj, ki ogreva njegovo pesniško umetnost, da sije s svojo zadržano lepoto v nas. Pesnik nas očara z lepoto svoje resnice, ki je njemu lastna in je obče človeška.

Anton Boštele nam je pel v času Kraljevine Srbov Hrvatov in Slovencev in nato v kraljevini Jugoslaviji in njenega moralnega razkroja, se pravi v času, ko so delavci tanko piskali; nato v času podivjanega Nemca s Hitlerjem na čelu in prvih petletk maršala Tita. Pel in dopel.

Prvi literarni večer njegove poezije je bil v Mežici 24. maja 1996. Pesmi je za PREPIH izbral **Marijan Mauko**.

HLAPCI

*Od hlapcev spočeti,
za hlapce rojeni,
plavamo v reki neznane usode
in sanjamo pesem neznane svobode,
mi hlapci!*

*Nizko se sklanjajo naše postave,
krvave dlani so in misli krvave,
vrane so sedle v naše dobrave
in krokarji črni.*

*Mišice naše so hrastom grče,
misli zavoji se v večnost vozajo,
kopljejo premog in ceste ravno
našim gospodom.*

*Naše dlani so struge skopane,
naše dlani so njive vsejane
z zlatim semenom.*

*Tečejo, tečejo zlati studenci,
žita zorijo, pletó se že venci
za tujce.*

*Mi smo pa hlapci,
za hlapce rojeni!
Žlahnim gospodom poljubljamo
nogo
in se borimo za drugih svobodo.*

*Naša pravica - razpali domovi,
naša svoboda - zeleni grobovi,
mi - hlapci!*

SILVICI V ALBUM

*Silvica, skrateljček,
pojdiva v gore,
tam se napijeva
jutranje zore!*

*Tam so meli,
razklani vrhovi,
v solncu se smejejo
beli snegovi.*

*Bori, mecesni
skrivnostno šumijo,
vode kristalne
čez skale bobnijo.*

*Ptica svobodna
je krila sprostrla,
misel kot solnce
ni meje zazrla.*

*Bela planika
kot davna pravljica -*

*Pesem je zdravje
in sen je resnica.*

HVALNICE

*Silni, Neskončni Ti je ime,
dobroto rosijo nam Tvoje roke!*

*Ti si ustvaril zvezde neba,
Ti si ustvaril skrivnosti srca.*

*Začrtal si pota nebeškim svetovom
in dal si postaviti človeškim
sinovom.*

*Postavil si gore, neskončne
oltarje,
odel jih z lepoto jutranje zarje*

*in v polja rasti blagoslov si vsejal
in lučko duha si v svetilkah
prižgal,
v svetilkah prstenih.*

*Prepolna je kupa, preveč si nalil,
ne morem izpiri do dna!*

*Dal si veselje iz misli duha,
zdravje telesu in mišicam moč,
dal si jeziku da peti zna
in še sladkak nemir srca.*

*Dal si mi tudi obilno bridkost,
kletev Trbovelj in volje slabost,
bolest iz sebe in bolest iz sveta,
trpljenja dovolj, da ne morem
izpiri
do dna!*

SAMOTNO DREVO

*Nocoj bi te tesno objel,
nocoj bi ti sladko zapel,
kako v vrhovih zarja rdi,
kako v očeh ljubezen spi.*

*Pa te poljubim na oči
in se ljubezen prebudi -
Vseeno srcu je hudo,
samotno raste tam drevo.*

MLADOST

*Nagni življenja kipeči napoj,
posrkaj do dna
vso tiho radost in ves bolni nemir,
ki ti ga da.*

*Stežam samotnim ohrani zvestobo
in pesmi srca,
ljubezni imej svoje roke odprte
in misli duha.*

*Težko je živeti, še težje umreti,
umreti brez nad;
prej ko zaveš se, ti stečejo dnevi
kot voda v prepad.*

DEKLETA - DELAVKE

*Dekleta - delavke
v zamazanih krilih,
v razhojenih čevljih
po cesti gredó
na delo - - -*

*Ni srce veselo
in blede so lica,
šala je mrtva -
še smeh je kot megla,
ki težko leži nad dolino.*

*Videl sem jih v nedeljo -
Harmonika je pela
in lica so gorela.
Vino, fant, dekle,
vroče je srce - - -*

*Vrh skale na lesu razpet visi,
sam, čisto sam.
Roke je razširil kot v blagoslov,
molči, trpi in čaka
in plaka, plaka - - -*

ČEMU...

*Čemu vprašanja, dvom?
Vsa neizmerna moč duha, čemu?
In zvezd lesket in pesmi bol in
vrisk planin,
ponos gozdov in šum slapov,
čemu?*

*Mar naj utonem v vinu in
povprečnosti vodah,
računam moč turbin in merim les,
malikom sile in krvi postavim
žrtvenik?*

*Gorje mu, kdor iz sebe zida svet -
in človek, ki računa, ni več mlad!*

HRABRI NOVI SVET

Ali se lahko slovenska pot v svetlo bodočnost trasira le s pomočjo Natovega vojaškega kompasa?

Se še spominjate nenavadne predosamosvojitvene eskapade, ki si jo je konec osemdesetih let privoščila takrat še samozvana lokalna politična garnitura, ko je lansirala podpisovanje javnega memoranduma za Slovenijo brez orožja, brez vojske? Med znamenitimi podpisniki je bil celo sam šef takrat že izumirajoče partije ter kasnejši prvi in zaenkrat edini predsednik mlade države ob vznožju strmih Alp, s katerih se na sončni strani nikoli ne prožijo plazovi! Povsem resno zamišljena kampanja je odsevala zdravi entuziazem in željo po spremembi, deklarativno pacifistično dejanje pa je bilo v prvi vrsti naperjeno proti agresivnemu političnemu avanturizmu nekdanje skupne ljudske armade. Simpatičen izraz edine prave "slovenske pomladi", kar smo je kdaj premogli, je takrat še izžareval skupno prizadevanje kritično razmišljajočih intelektualcev, kasneje v boju za pragmatične politične interese razdeljenih na nekompatibilne leve in desne. Pobudo je z mešanico blagega ciničnega posmeha in prijaznega odobravanja pospremil celo članek v ameriškem Newsweeku, kakšne večje odmevnosti pa ni bila deležna.

Spominjam se le še mojega takratnega nekajdnevnega bivanja v Strassbourgu v Franciji, kjer sem na sedežu Evropskega parlamenta s prijatelji iz različnih koncev kontinenta v okviru Unescovega seminarja razmišljal o (kulturni) podobnosti prihodnje združene Evrope. Slovensko razoroževalno iniciativo sem nekoč pri kosilu predstavil starejšemu novinarju iz Avstrije: zaradi smeha, ki ga je popadel, se mu je zaletel grizljaj, teatralno je zamahnil z rokami, strel pa ga je tolikšen krog, da je skoraj zgrmel s stola in izza mize. Nazadnje me je potrepal po ramenu, se prizanesljivo namuznil moji naivnosti in mi zagotovil, da je kakšna mala lokalna vojna vsake toliko nadvse dobrodošla zadeva, ki stvari spravi v red. In zanj potrebujemo orožje, mar ne? Le slabi dve leti kasneje smo jo imeli. Nekakšno vojno. Iskra bolj usodnih spopadov tudi še ni povsem ugasnila v naši neposredni sosesčini, zemljevid jugovzhodne Evrope je povsem predrugačen, še vedno pa nisem prepričan, da je bilo zato potrebno prelivati kri. Le nekaj let kasneje je vzdušje v deželi popolnoma drugačno. Glavni pobudniki libertinske ideje

so bili v luči agresivnih dogodkov leta 1991 s strani današnjih političnih nasprotnikov razkrinkani kot "plačani jugoslovenski denuncianti" ali vsaj defetistični dušebrižniki. Blagi nacionalistični naboj, s katerim si poslej vlivamo potrebno dozo (militaristične) samozvesti je našo družbo obrnil v smer klasične državne tvorbe, značilne za zahodno civilizacijo, ki že nekaj tisoč let, vsem razsvetljenjskim poskusom navkljub, počiva na tradiciji bojevnike miselnosti in iskanju sovražnika za vsako ceno.

Trdni politični programi posameznih strank počivajo na "zdravih" izhodiščih vojaške doktrine in svetli tradiciji, segajoči vsaj do izjemno uspešnih slovenskih vojskovodij pri obrambi Evrope pred Turki, če že ne do Karantancev, ki so si bržkone tudi z orožjem zagotovili obstoj ob še bolj bojevitih plemenih v sosesčini. Če je bil entuziazem ob koncu osemdesetih posledica odnosov v pogojih nekakšnega združenega delovanja (para)-državnih organov in civilne sfere, se je z dosego samostojnosti družbeno prizorišče le navidez diferenciralo. Politika si je izbrala strateške cilje, ki so tudi za ceno pritlehnega capljanja za samovsečnimi načrti velikih, usmerjene stran od Balkana in na zahod.

Članstvo v Evropski uniji je ob vseh žrtvah in kompromisih, s katerimi nas posiljujejo, edina smiselna opcija, o tem ni nobenega dvoma. Ali pa je takšna tudi druga prednostna tema naše zunanje politike: vztrajna in po prvi nedvoumni "košarici" še vedno jasna odločenost, da za vsako ceno postanemo del Natovega vojaškega stroja? Nisem prepričan, še zdaleč ne.

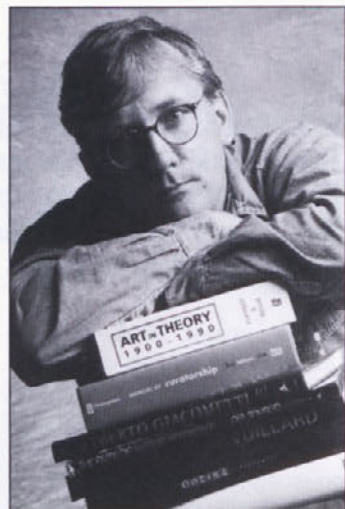
Kakorkoli že obrneš, NATO je zadnji preostanek proslule hladne vojne iz petdesetih in šestdesetih, ki je ostro in dolgoročno zarezala v odnose med vzhodom in zahodom, zlasti na Evropskem kontinentu. Po razsulu socialističnega bloka, ki je menda predstavljal grožnjo celemu svetu, zlasti pa zahodnim demokratičnim vrednotam, je Atlantska vojaška zveza izgubila svoj smisel. Miliarde dolarjev vredna vojaška industrija v najrazvitejših deželah sveta se je znašla v položaju, ko je morala premisliti o svoji prihodnosti. Toda brez skrbi - najmočnejši loby na svetu, tisti v rokah uni-

formiranih generalov, je zadevo znal speljati na svoj mlin. NATO se je prelevil v "mirovniško" vojsko civiliziranega sveta, ki brez milosti kaznuje zlasti one, ki v skladu z avtohtono kulturno tradicijo razmišljajo po svoje.

Sadam Husein je brez dvoma diktator brez primere, na njegovem brezumnem pohodu na sosednje države so ga upravičeno zaustavili. Pa kljub temu - ali je sedanje poniževalno razkazovanje moči, ki Irak spreminja v poligon za preizkušanje zmogljivosti Natove vojaške tehnologije še v celoti upravičeno? Čemu služi dolgotrajna blokada Kube, ne glede na klovnovsko diktaturo Fidela Castra? Komu ali čemu so namenjene ameriške vojaške baze na vseh koncih sveta, zlasti še v srcu Evrope? Pravijo, da gre za uveljavljanje t. i. Novega svetovnega reda, v katerem so si vodilno vlogo prisvojili Američani, ki so se samozavestno poimenovali za Voditelje svobodnega sveta, a za tem se v resnici v prvi vrsti skriva zagotavljanje pogojev za nadaljni nemoten razvoj najbolj donosne gospodarske panoge vseh časov - brezvestne in vse bolj sofisticirane orožarske industrije.

V tem smislu je tudi izbirčno odpiranje Nata na vzhod povsem razumljivo. Zanimajo jih velike države, velika tržišča. Najpomembnejši predpogoj včlanitve je namreč dolgoročna homologizacija vojaške opreme (kot temu pravijo), izguba lastne vojaške doktrine in tradicije ter podreditev odločitvam iz centra na drugi strani Atlantika je pri vsem tem manj pomembna. Kaj pa bi s članstvom v zvezi Nato sploh pridobili? Domišljavo zavest, da stojimo na strani hrabrih in pogumnih (in najbolj bogatih)? Nacionalno varnost v okrilju najmočnejše vojne mašinerije na svetu, ki je amerikanizirala že tretjino sveta? Mogoče, ampak zakaj te potrebe ne čuti Avstrija, pa Danska in še marsikatera evropska država le nekoliko večje geografske kvadrature?

Oni dan sem v časopisu prebral, da na Poljskem po prvi evforiji ob povabilu odločitev za Nato podpira le še manj kot polovica državljanov. Pri nas pa brez vsakršnih zadržkov rinemo z glavo skozi zid. Niti najmanjših dvomov o smiselnosti prizadevanj še nisem zasledil. V pluralni demokratični družbi, v kakršni menda živimo, se mi zdi to nepojmljivo. Medtem ko so na Danskem burno protestirali že ob

Piše: Marko Košan

vstopu države v Evropsko unijo, se pri nas s kakršnimkoli pomislekom ne javijo niti deklarirana mirovniška združenja iz območja t. i. civilne družbe. Ko so se naši diplomatski predstavniki lansko leto dobronamerno podpisali pod razoroževalno iniciativo peščice neodvisnih držav v Združenih narodih, so po nekoliko ostrejšem ukoru velikega brata že naslednji dan pohiteli ter humanistično nastrojeni angažma jadno preklicali. Javno diplomatsko ponižanje, ki so se mu zagotovo hahljali v kuloarjih svetovne organizacije, pri nas doma ni povzročilo nikakršnega zgražanja. Celotno dežurni pisci v rubrikah Pisma bralcev v slovenskem časopisju, sicer pikolovsko pozorni na vsako "nepravilnost", so na moje veliko začudenje ostali nemi. Medtem ko se tresemo za vsako podrito hišo na Primorskem, ki je bila nekoč že v lasti italijanskega državljanja, se molče servilno udinjamo sili, ki je kanila "zavojevati" svet in si za nameček polomimo vse noge, ko si v koprskem pristanišču skušamo zagotoviti možnost ogleda njihove superletalonosilke, ki ni nič drugega kot ogabna gora plavajočega železja.

Pred časom mi je nekdo zatrdil, da je končni cilj Nata spraviti pod skupni dežnik vse vojske sveta: prejkoslej bo prišla na vrsto tudi slavna ruska rdeča armada, za njo še kitajska ljudska vojska, pa Arabci itd. Do zob oboroženi in združeni bomo potem z lahkoto opravili s sovražnikom! Toda katerim?

... Ne boste verjeli, a na svetu obstaja država brez armade in vojaškega proračuna! Kostarika v Srednji Ameriki. Morali bi kdaj slišati, s kolikšnim patriotskim zanosom pripovedujejo o lepotah svoje domovine!

Skupina Classic show v novi sestavi

Koroška skupina Classic show band s svojim bogatim repertoarjem že več let razveseljuje koroške in tudi druge poslušalce. Skupina je v letih skupnega delovanja posnela dve kaseti in izdala zgoščenko, danes, osem let kasneje, pa se v velikem zamahu vračajo na sceno. Tokrat v novi zasedbi. Poleg **Darka in Darje Račnik** se od originalne zasedbe pojavlja še **Stanko Kac**. Novi bobnar **Grega Zupančič** (bivši član skupine Wellblott) in baritonist **Aleksander Verhujak** (ex Rosa) sta se skupini priključila že lansko jesen, v začetku februarja pa sta skupaj z njimi prvič zaigrala še **Sandi in Andrej Pungartnik** (včasih člana Koroških muzikantov).

Skupina v teh dneh aktivno snema novo skladbo. Glasbo zanjo je napisal priznan avtor Matjaž Vlašič, besedilo pa je prispeval Adi Smolar mlajši. Člani skupine pripravljajo tudi zanimiv show program, ki bo vsekakor dobrodošla popestritev njihovega glasbenega repertoarja. Pravijo tudi, da jim "dela" v teh dneh ne manjka, saj je pomlad čas valet in maturantskih plesov. (jd)

SOBE
ZIMMER-ROOMS

KRONE

Prvomajski paket
od 27. 4. 99 do 2. 5. 99

5 dnevni polpenzion s
svečano večerjo s cigansko
glasbo.
Cena 18.000,00 SIT
Rezervacija na: (069) 26-434,
48-646, GSM 041-404-648

Cenik celoletne ponudbe:

	od 1. 4. do 1. 10. 99	julij in avgust
5 dni z zajtrkom	10.500,00 SIT + TT	12.000,00 SIT + TT
5 dni polpenzion z eno svečano večerjo	15.000,00 SIT + TT	16.000,00 SIT + TT
7 dni z zajtrkom	14.000,00 SIT + TT	16.800,00 SIT + TT
7 dni polpenzion z eno svečano večerjo	20.000,00 SIT + TT	22.000,00 SIT + TT
7 dni bivanja	9.000,00 SIT + TT	10.000,00 SIT + TT

**Igrajte z nami čez celo leto, da lahko letujete
NEOMEJENO BREZPLAČNO.**

Zbirajte svoje dneve in na koncu lahko izkoristite, kadar vi želite
od 15. 4. 99 do 1. 10. 99 (razen julija in avgusta).

Kako?

I. varianta: Za vsako prijavitelno osebo dobite 1 dan brezplačno bivanje z zajtrkom.

II. varianta: Pri prijavi, če vas je več kot 5, vsi dobite še en dan brezplačno bivanje z zajtrkom.

Želimo vam prijetno bivanje v turističnem objektu KRONE.

Mladi odbojkarji Fužinarja uspešni

Kadeti odbojarske šole OK Fužinar so tudi letos dosegli izjemen uspeh v državnem prvenstvu. V 14 kolih so kar 13 krat zmagali in na koncu osvojili odlično drugo mesto v 1-A državni ligi. Barve Fužinarjevih kadetov (na sliki od leve proti desni) so zastopali: vodja šole in trener **Branko Golob** in igralci **Gregor Slatinšek, Jaka Merkač, Samo Stravnik, Dejan Holzl, Andrej Butolen, Damjan Prikeržnik, Savo Radjenovič, Blaž Klančnik**, čepijo: **David Vonta, Sebastjan Karner, Boris Košuta, Emil Plesnik** in **Miha Breznik**.

KK Radlje tudi letos soorganizator dirke Interreg Damentour 99

Kolesarski klub Radlje, ki v svojih vrstah združuje nekaj nad 30 članov, je v lanskem letu opravil z organizacijo treh večjih kolesarskih prireditev, med katerimi je vsekakor po rangi največja mednarodna ženska kolesarska dirka za svetovni pokal žensk Interreg Damentour. Poleg tega so pod streho spravili tudi dve tradicionalni kolesarski prireditvi: Koroški maraton in vzpon na Bricnikov vrh.

Lepe uspehe so dosegli tudi člani kluba, ki so se udeležili devetih državnih tekem, 14 drugih domačih kolesarskih rekreativnih prireditev ter štirih tekem v sosednji Avstriji.

Letos načrtujejo v klubu organizacijo že osmega tradicionalnega Koroškega maratona, ki naj bi štel tudi za točke državnega prvenstva in točke za pokal Slovenije. Vsekakor bodo organizirali tudi šesti tradicionalni vzpon na Bricnikov vrh in soorganizirali mednarodno žensko kolesarsko dirko Interreg Damentour, ki bo za eno etapo daljša, saj se bo nadaljevala proti Mariboru, kjer se bo v organizacijo vključil tudi Kolesarski klub Branik. Skupna dolžina dirke, ki bo potekala v drugi polovici avgusta bo okoli 570 km.

V Kolesarskem klubu Radlje bodo veliko pozornost namenili tudi delu z mladimi in pridobivanju novih članov, o vseh letošnjih aktivnostih pa bodo spregovorili na občnem zboru v začetku marca.

T.K.

PREDSTAVLJAMO KOROŠKE ŠPORTNIKE

KRISTIJAN ŠVAB

Kristijan Švab je trenutno poklicni nogometaš, obrambni igralec edinega koroškega prvoligaša Korotana. Toda ali ste vedeli, da je bil pred leti tudi odličen smučarski skakalec, da njegov osebni rekord znaša kar 119 metrov? Najbrž ne! Nogometna žoga ga je že od nekdaj privlačila. Že kot prvošolca so ga starši "vpisali" v prevaljski klub, kasneje je zaigral v vseh mlajših selekcijah Korotana. Nogometnih korakov so ga učili razni trenerji, največ znanja pa je dobil pri vadbi s trenerjema **Vladom Petričem** in zlasti **Zdenkom Hojnikom**, kateremu je še posebno zahvalen za kakovosten napredek in uveljavitev, da je lahko stopil na pot profesionalnega nogometaša.

Toda kljub temu, da se je "podil za okroglim usnjem", se je v mladosti preizkušal tudi kot smučar skakalec. Oče Kristi, ki je bil v času preporeda smučarskih skokov na Koroškem tesno povezan s peščico marljivih obnoviteljev smučarskih skakalnic v Dobji vasi, je ob nagonu Eriha Pečnika starejšega navdušil svojega osemletnega sina še za skoke. Kristijan je imel dovolj poguma, to je bilo takoj opazno, in kmalu se je hrabro spuščal po strmih zaletiščih skakalnic po Sloveniji. Mladi Erih Pečnik, pa Jože Zagernik in Kristijan Švab so tvorili eno najboljših ekip v državi pri mlajših kategorijah skakalcev. Omenjena trojica, generacija 10 do 12 letnikov, se je uspela uvrstiti v selekcijo planiških skakalnih šol.

Nekje do 17 leta starosti je Kristijan "vztrajal" pri smučarskih skokih. Leta 1986 je celo zasedel 2. mesto, za Damjanom Frasom, v skupnem seštevku pokala cockte za dečke do 14 let, nato pa se je odločil posvetiti

zgolj nogometu. Razlog je bil, ne boste verjeli, v treh padcih na plastični skakalnici v Velenju. V tistih letih so bile zime na Koroškem bolj skope, zato so fužinarjevi skakalci trenirali in tekmovali pretežno v Planici in na skakalnicah iz umetne snovi. Na stari Bloudkovi velikanki je Kristijan tudi skočil svojo rekordno znamko. In po tistih padcih, ko je nastopila določena kriza, se ni več "pobral". Konec je bilo smučarsko skakalne kariere.

Z 18. leti se je posvetil izključno nogometu in to prav v času, ko se je ta igra pričela na Prevaljah kakovostno vzpenjati. Igral je v mariborski podzvezi, ko mu je bil trener sedanji direktor kluba **Maks Pučelj - Čiki**, pa v tretji ligi. Prav dobro se spominja uvrstitve ekipe v drugo ligo, po zmagi na Prevaljah proti Žalcu.

Kasneje je odslužil vojaški rok v Sl. Bistrici in Celju, po vrnitvi domov pa je najprej pol sezone zaigral pri Peci v Črni, nakar se je znova vrnil h Korotanu. Ponovno je zaigral, toda le občasno v ekipi, katero je trener **Toni Tomažič** pripeljal v prvo ligo, kjer so Prevaljčani še danes.

Po odhodu Tomažiča je trenersko mesto prevzel Ljubljčan Miško Jovičević, kateremu je Kristi še kako hvaležen, saj mu je zaupal standardno mesto v obrambi Korotana. Tisto leto je podpisal tudi svojo prvo profesionalno pogodbo. Res da se je po treh sezonah zaradi finančnih problemov v klubu odločil zaigrati na avstrijskem Koroškem, pri nižjerazrednem klubu v Šmihelu, toda lani se je vrnil na Prevalje. Sedaj igra v moštvu trenerja Tomažiča, tako kot prej, vlogo štoperja in je sila ponosen, da so mu trenerji večkrat "poklanjali" specialne naloge. Tako je že uspešno čuval tako dobre nogometaše, kot so bili Komočar, Bakula, Nikčević in drugi.

Čeprav je Kristijan Švab končal šolo za prodajalce, nogometa ne namerava zapustiti. Morda bo nekoč, po zaključeni igralski karieri, postal trener. Morda bo s svojim znanjem in izkušnjami vzgajal mlade nogometne upe. Nič se ne ve! Želi si le, da bi se njegov Korotan uspel uvrstiti v Intertoto pokal, da bi bila finančna situacija v klubu boljša in da bi na Prevaljah igralo čim več domačih nogometašev.

Kristijan Švab se je rodil 24. 10. 1973, stanuje na Prevaljah, Trg 10.

Ivo Mlakar

ODBOJKA JE TU DOMA!

IŠD Samorastnik osmič prvak Slovenije

Vse od leta 1984 dalje ekipa Invalidskega športnega društva Samorastnik Ravne, pod vodstvom svojega neutrudnega predsednika Petra Ozmeča, osvaja lovorike v sedeči odbojki na pomembnih tekmovanjih doma in v tujini. Bili so najboljši v nekdanji skupni državi in jedro reprezentance bivše Jugoslavije je bilo sestavljeno vselej iz igralcev Samorastnika, danes še vedno nimajo prave konkurence v samostojni Sloveniji.

28. marca so na sklepnem turnirju na Ravnah osmič zapored postali državni prvaki Slovenije. Zmagali so pred ekipo ŠDI Ljubljana, IŠD Samorastnikom Ravne II. (ženska ekipa) ter DI Nova Gorica. Vse svoje tekmece so ravnski "sedeči" odbojkarji, katerih trener je Adi Urnaut, premagali z 2:0 v nizih.

Ekipa IŠD Samorastnik I. je nastopila v sestavi: **Davorin Kragelnik, Vlado in Matej Homan, Peter Ozmeč, Peter Ošlovnik, Davor First, Andrej Samec in Rudi Vrtačnik**. Kapetan zmagovite ekipe in dolgoletni reprezentant Davorin Kragelnik (na sliki), je po zaključku finalnega turnirja prejel pokal iz rok sekretarja Zveze za šport invalidov Slovenije Igorja Maliča.

Audi A6

Audi A6

Avtocenter Meh

Velenje, Koroška 7 d
tel.: 063-852-955

ODBOJKA JE TU DOMA!

Mežiške odbojkarice znova v II. ligi

Koroško je zastopalo v pravkar končanem prvenstvu drugih in tretjih lig kar osem ekip, le odbojkarji Fužinarja GOK IGEM so igrali v najvišjem kakovostnem razredu, v prvi državni ligi.

Odbojkarji Vuzenice in odbojkarice Prevalj so se žal morali posloviti od drugoligaške konkurence, zato pa so nas vseskozi presenečale tretjeligaške ekipe. To velja predvsem za odbojkarje druge ekipe Fužinarja in odbojkarice Mežice, kateri sta osvojili 1. mesta v letošnjem prvenstvu in se uvrstili v II. ligo.

Izmed vseh tretjeligašev so bile najbolj prepričljive prav odbojkarice Mežice, ki so se po enem letu triumfalno vrnile v drugoligaško konkurenco. V vseh 22 tekmah so zmagale in izgubile le pet nizov - to nedvomno veliko pove. Suvereno so Mežičanke premagovale vse svoje nasprotnice in jeseni oddale le tri nize, v spomladanskem delu prvenstva pa dva v zadnjem krogu v Slovenski Bistrici, ko ni bilo več pravega motiva in ko so zaigrale predvsem mlajše igralke.

Zastavljeni cilj, ki si ga je vodstvo kluba zadalo pred prvenstvom, je bil dosežen po zaslugi vseh. Tako dvanajsterice igralok kot trenerja Mirka Rebule, ki je ekipo prevzel lani avgusta in je znal vkomponirati v homogeno celoto, mladostno zagnanost večine igralok, z izkušnostjo dolgoletnih odbojkaric Veronike Triplat in Nevenke Lednik. Prav kapetanka ekipe in tudi nekdanja igralka prvoligaške ekipe Fužinarja, "veteranka" Veronika Triplat, je kot podajalka dajala ton igri celotne šesterke, saj je uspešno "vsokočila" namesto mlajše soigralke Maje Ivartnik, ki se je poškodovala.

"Moram priznati, da sem kar malo presenečen nad dobrimi igrami in uspehu. Po izpadu iz drugoligaške konkurence je vodstvo društva, na čelu s predsednikom Mitjo Lednikom, zavihalo rokave, kajti cilj je bil obdržati ekipo in si priboriti vrnitev v drugo ligo. Prevzel sem treniranje ekipe, kajti vidno je bilo, da klub ima nadarjen mlad kader, ambiciozno vodstvo in da lahko uspemo. Nismo sicer poznali kakovosti ekip v tretji ligi, toda potem ko smo v pripravljalnem obdobju premagovali celo drugoligaške ekipe, smo se zavedali svoje moči. Igralke so redno prihajale na trening, vestno izpolnjevale zastavljene naloge in rezultati niso mogli izostati. Pred štartom v II. ligi bi se kazalo okrepiti vsaj z eno igralko, upam pa, da bo tudi Ivartnikova že lahko zaigrala. Pričakujem uvrstitev nekje v sredino lestvice," pravi trener Mežičank Mirko Rebula.

Ženska ekipa OK Mežice - stojijo od leve: Mirko Rebula (trener), Veronika Triplat, Pavlina Strmčnik, Ana Mlačnik, Nevenka Lednik, Karlen Sedovšek in Klavdija Konečnik.

Čepijo: Tjaša Dimec, Maja Ivartnik, ter Andreja in Renata Podjaveršek (na sliki manjkata Anica Peršak in Aleksandra Zmagaj).

Bo mladim odbojkaricam Prevalj uspelo?

Končan je redni del letošnjega državnega odbojarskega prvenstva klubskih ekip dečkov in deklic v odbojki. V vzhodni skupini A lige za deklice so premočno zmagale mlade igralke Partizana Prevalje pred Kajuhom Šoštanjem. Obe ekipi sta se uvrstili na zaključni turnir za naslov državnega prvaka. Iz zahodne skupine sta se v finale med štiri najboljše ekipe uvrstili Kemiplus Koper in HIT Nova Gorica.

Seveda se poraja vprašanje, ali bo odbojkaricam Partizana Prevalje, ki so lani že osvojile naslov prvakinja v mini odbojki, ponovno uspel podvig. Trener prevaljske ekipe Bogdan Pupavac pravi:

"Žal so odbojkarice članske ekipe izpadle iz druge lige, toda za žensko odbojko na Prevaljah se ni bati. V ozadju so mlade igralke, s katerimi vadim že tretjo leto zapored. Sprva nam je bil cilj uvrstitev v finale, toda sedaj že razmišljamo tudi o naslovu državnih prvakinja. Koprčanke nam bodo na zaključnem turnirju najresnejše konkurentke, ostali dve ekipi sta realno slabši od nas. Upam, da nam bo uspelo ponoviti lansko zmagoslavje."

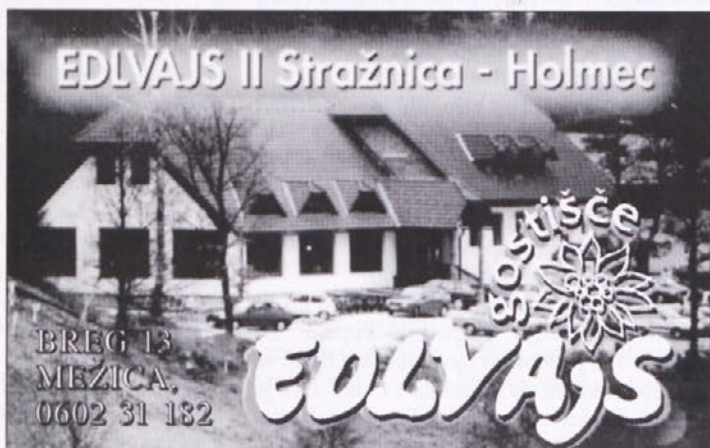

Deklice OK Partizana Prevalje - stojijo od leve: Aleksandra Jovič, Saša Rahten, Jasna Rapnik, Tjaša Stropnik, Iva Kumprej in trener Bogdan Pupavac.

Klečijo: Helena Ošlovnik, Maša Pupavac, Amna Bobaj, Mojca Petrič in Dijana Dugonjič.

Kje bo finalni turnir, še ni določeno. Ekipa Partizana, katere glavni pokrovitelj je GOK IGEM, gradbeno podjetje s Prevalj, se na odločilne tekme vneto pripravlja. Po letih so Prevaljčanke zagotovo najmlajša ekipa med finalistkinjami. Večina igralok je rojenih 1984 leta in mlajše, razen Ive Kumprej, bo lahko še prihodnjo sezono nastopala skupaj v A ligi deklic. Že sedaj imajo v svojih vrstah pet reprezentantk, ki bodo tudi v prihodnje branile barve izbrane pionirske vrste Slovenije.

Ivo Mlakar

S KRASA V VOGRČE IN V ČRNO

Kolikor ljudi - toliko usod. Takih in drugačnih. Nobena pisateljska domišljija jim ni kos; življenje je daleč bolj pestro in ustvarja nešteto možnosti, po katerih krene človekovo življenje. In vedno je enkratno, neponovljivo, takšno, kot ga ni živel še nihče, hkrati pa vpeto v kolesje tistega časa, tistih krajev, tistih ljudi in življenja, v katerega človeka postavi njegova usoda.

Tokrat smo se pogovarjali z LEOPOLDOM KRAŠOVCEM, doma s Pristave v Črni. Rojen leta 1922, je v letih, ko se rad spominja svoje mladosti. O njej pripoveduje neverjetno natančno. Doživljal je vse tisto, o čemer vemo, da se je takrat dogajalo, a njegova pripoved je bolj živa, kot vsak opis zgodovine teh krajev. Takole nam je pripovedoval:

MOJ DED - KRAŠOVEC

Doma je bil na Krasu. Bil je vinski trgovec in z ženo sta dobro gospodarila. To se je tudi na videzu poznalo. Pa mu je žena umrla, ko so bili otroci še majhni.

Oženil se je drugič. Ta pa ni bila najbolj gospodarna; zapravljala je tako dolgo, da sta prišla "na kant". Tedaj so vse, kar je ostalo, naložili na voz, posadili nanj še otroke, vpregli konja in šli iskat kraj, kjer bi začeli na novo.

Moj oče je pripovedoval, da so bili še razmeroma dobro oblečeni, saj so otroci imeli na nogah škornje, kar je v tistih časih - moralo je biti okrog leta 1900 - nekaj veljalo. Tako natovorjeni so se prebijali po Kanalski dolini skozi Trbiž, mimo Beljaka, po Ziljski dolini, Rožu in Podjuni in se ustavili v vasi Vogrče blizu Pliberka. Oče se je še večkrat spominjal te dolge poti.

V VOGRČAH

Dedi je tam kupil manjšo hišo - bolj uboga je bila - in nekaj zemlje je bilo okoli nje. Hišo je malo uredil in kmalu v njej odprl gostilno in manjšo trgovino. Tam blizu je bila še cerkev in nekaj hiš. Takrat je bila navada, da so stare ženske, ki so prišle v nedeljo v cerkev, po maši stopile v gostilno in si privoščile "frišno župco z žemljico". To je bil nedeljski pribojšek. Gredoč so v trgovini še kupile kako malenkost... Ded je kmalu prigosposodaril toliko, da je dokupil nekaj zemlje in gozdov, pozneje pa še sosednje posestvo. Tako je imel gostilno, trgovino in dve posestvi.

Otroci so doraščali, bilo jih je - ne vem natančno - kakih pet. Tini je padel v 1. svetovni vojni. Tudi oče se je bojeval v vojni. Res se je vrnil, a je bil ob eno nogo.

Ko je bil tisti čas, je dedi svetoval mojemu očetu, naj se oženi s sosedovo hčerjo:

"Če jo vzameš, boš dobil še grunt!"

Oče pa nekako ni bil navdušen, ne nad grunтом ne nad hčerjo, pa ni bilo kupčije. Že takrat se mu je dopadla moja mama. Oženil se je z njo in skupaj sta pribežala v Črno. Oče je namreč ob plebiscitu glasoval za Jugoslavijo, zato je moral oditi.

-Poldi (desni) in njegov brat Maks na pragu svojega doma (danes Zdovčeva hiša v Črni)

ZAPUŠČINA

Pri šestinšestdesetih letih je moj ded zbolel in umrl. Ostala je mačeha z odraslimi otroki. Ti so se vsak po svoje razkropili.

Tomaž je bil pijanček. Sicer je bil izučen urar, vendar mu delo ni najbolj dišalo. Tudi ure so mu čedalje manj prinašali v popravilo, saj mu je prišlo v navado, da take ure - ne pokvarjene ne popravljene - lastnik ni videl več.

V času 1. svetovne vojne so se na Koroškem topli Srbi in Nemci. Nemci so Srbe potiskali navzdol proti Dravi in streljali s topovi. Za takimi bitkami je marsikje ostajalo orožje in strelivo. Tomaž je našel granato, se z njo nekaj igral, eksplodirala je in odtrgalo mu je nogo. On pa je prijavil, da je granata priletela z onkraj Drave in mu tako poškodovala nogo, da so mu jo morali odrezati. Dosegel je, da so mu odmerili visoko odškodnino. Dali so mu na voljo, da mu jo odplačujejo kot doživljenjsko rento ali mu jo izplačajo v enkratnem znesku. Tomaž se je odločil za izplačilo v enkratnem znesku. Denar je dobil, zbral družbo nekih lumpov, najel koleselj in konja in skupaj so se vozili po Koroški od vasi do vasi in se veselili življenja. Toda bogastvo je kmalu skopnelo. Takrat je ugotovil, da "tu, na Koroškem, ni za živeti". Tako je povedal in se odločil, da odide.

Mačeha mu je "v adrcu nabasala" nekaj jestvin in je šel nazaj po poti, ki jo je nekoč prepotoval s svojim očetom; čez Koroško, Beljak in Trbiž, po Kanalski dolini in se ustavil v Vipavi. Tam se je oženil, pil naprej in imel šest otrok. Slabo so živeli. Enkrat sem ga videl, ko je prišel na očetov pogreb. Kar

žejan je bil, pa žejen...

Posestvo je dobil najmlajši brat, Slavc. Za delo mu ni bilo. Omislil si je majhnega psička, se z njim odpeljal na Dunaj in tam "flangiral", dokler ni zapravil precejšnjega dela imetja.

Mačeha tudi ni znala prav gospodariti; pozabljala je strankam zapisati dolg, zastoj je dajala stvari iz trgovine...

Ko se je stric Slavc vrnil z Dunaja, se je sprijateljil s sestro moje matere. Bila je šivilja, ampak je bila zvita; nista se poročila in tudi ne vem, kako se je zgodilo, da sta pretentala mačeho, da je posestvo zapisala njej. Ostali so še širni gozdovi, večino teh pa je mačeha zapustila Cerkvi.

Ob zapuščinski razpravi so si od cele bogatije trije otroci, ki so takrat živeli v Avstriji, razdelili 240 avstrijskih šilingov!

NAŠA DRUŽINA

Mi smo živeli v Črni. Bilo nas je pet otrok, štirje bratje in sestra, vsi smo bili od leta 1919 do 1925 rojeni v Črni. Oče je imel trafiko, a smo od nje trdo živeli. Mama je bila slabega zdravja. Po rojstvu najmlajšega brata je mamino zdravje vedno bolj pešalo, dokler ni, ko je bil brat star štiri mesece, umrla.

Že prej je bila doma revščina. Kar je oče zaslužil, je bilo premalo, da bi se preživeli. Na tiho so se odločili, da bodo mene dali h Kavšaku, mojemu botru, velikemu kmetu v Spodnjem Javorju.

Dobro se spomnim, ko sem še "v jankci" bil, da je nad Kuzjanovim koritom rasla ena stara češplja. Tako oblečen sem splezal na drevo, nazaj pa nisem mogel, ker se mi je "jankca" zapletla med drobne vejice. Ne vem več, kdo je prišel z lestvijo, me odmotal in snel z drevesa. Kmalu po tem dogodku so me spravili h Kavšaku. Rekli so, da sem rad "pečovje" metal, da je bil en "voržeh", da so me lahko odpeljali. Spomnim se, da je bilo zelo vroče in me je gor za roko peljala ena ženska. Jaz pa nisem mogel več hoditi, me je pa nesla. Vem še, da so tam bili otroci, ki so me zamotili, da nisem jokal, ko je ona odšla. Še tri leta nisem bil star.

V zvezi z mamo se spomnim še dveh dogodkov.

Bil je lep sončen dan, morala je biti nedelja. Pa je prišel k meni Kavšak in mi rekel:

"Pojdi tja k sosedu, na Vrhovsko. Tvoja mama je tam. Je prišla po mleko."

Tekel sem tja. Pridem v kuhinjo, res je mama sedela na stolu ob štedilniku. Zelo sem bi vesel in sem ji zlezal na krilo. Objela me je in tako sva bila nekaj časa tam skupaj. Potem pa je rekla:

"Zdaj pa moram domov, me čakajo. Lepo pojdi nazaj h Kavšaku."

Še dobro pomnim, da je od hiše vodila kmečka cesta, od nje je se je navzdol odcepila pot proti Črni. Ona je šla po njej, jaz po kolovozu proti Kavšaku. Mahala mi je in mahala... Takrat sem jo zadnjič videl.

In še pomnim, ko je bil pogreb. Obuli so mi neke "punčije" - čigavi so kaj bili? - da so me noge zelo bolele, ker so mi bili tako na trdo. Potem še, kako je votlo bobnela vrv, ki so jo vlekli izpod krste v jami.

Po mamini smrti je babica vzela k sebi v Vogrče dva brata in sestro, jaz sem že prej bil pri Kavšaku.

Nekoč - bilo je na pomlad - sem stal pred hlevom, na njivi pod domačijo pa so orali. Gledal sem dol, oblečen v "jankco", nobenih hlačk spodaj, bos. Zeblo me je, ves sam sem bil in strašno dolg čas mi je bilo. Pa sem jokal in jokal od same zapuščeni in samote. Otrok brez mame je pač revež!

PASTIR

Čim sem malo zrasel - kakih pet let sem imel - sem že začel pasti. Na kmetiji so redili tudi dva junca. Eden je bil zelo hud. Če nisi imel kola, se je zapodil proti tebi in te hotel nabosti. Bal sem se ga in se mu umikal. Enkrat se mi je pa posrečilo; ko je šel proti meni, sem ga močno po rogu vsek! Kar glavo je stresel, pa pihnil. Od takrat se me je malo bal. Ampak brez kola blizu njega nisi smel biti.

Ko sem še malo zrasel, sem pasel ovce. Paša zanje je bila v Jazbini, daleč čez Kavšakov vrh, pa dol v Jazbino. Zraven je šla še ena dekla. Na sebi je imela dolgo obleko iz domačega platna, ki je bila vedno vsa mokra od rose. Dobro pomnim, ko sva nekoč sedla v eno jamo, sonce je toplo sijalo, spodaj pa so se mirno pasle ovce. In sva oba, utrujena od dolge poti, sladko zaspala. Ko sva se zbudila, je bila - trda tema. Ona pa v jok:

"Kje so ovce? Kje so ovce?..."

Sem rekel:

"Veš kaj, kar domov greva, ovce so morda že doma."

Res sva šla domov in ovce so bile v hlevu. Ne pomnim, ali sva bila kregana ali ne. Najbrž ni bilo hudega.

Kmalu sem začel pasti sam. Ko sem prvič bil sam na paši, je bilo pri Mrdavsu v Jazbini. Mračilo se je že, za uro nisem vedel, pa me je eden vprašal:

"Pob, kje boš pa ti danes spal?"

"Doma!"

"Se pa ja mrak dela, kje je še pri Kavšaku!"

Nekaj ovac sem hitro pogнал naprej, nekaj pa jih je zadaj ostalo. Mislim sem, da bodo že prišle za nami. Jih pa ni bilo. Moral sem nazaj pónje. Sredi planine nas je zajela trda tema in ovce niso hotele nikamor več. Priganjal sem jih na vse načine, da so se vsaj premaknile. Točno opolnoči sem bil z ovcami vrh planine. Takrat pa zagledam Kavšaka, ki sta me s karbidovko v roki prišla iskat. Potem smo skupaj z ovcami šli navzdol do doma.

Tako sem pasel do osmega leta, ko sem začel hoditi v šolo. Takrat mi je pomagal še en starejši pastir. Kmalu se mi je pri paši in na domačiji pridružil še starejši brat. Sicer pa nas je bilo pri hiši več otrok. Hodili smo v šolo, pasli in uganjali drobne norčije, kot pač fantje naših let.

Moral sem biti star kakih petnajst, šestnajst let, ko so me dali h grofu Thurnu na Ravne učiti za vrtnarja. Vrtnarija je bila na prostoru, kjer je danes ravenska gimnazija, živel pa sem pri družini grofovega vrtnarja. V glavnem sem varoval njegova otroka, vsak dan sem iz trgovine v grad nosil hrano, pa sadje in krompir iz kleti, čistil štedilnik, pospravljaj, včasih

- Kavšakova družina okoli leta 1929: šest domačih, rejenci (spredaj v sredini Poldi), pastirji, dekle, hlapci in priložnostni delavci

tudi oplenel kako gredo, na sejmu sem rože prodajal, pa so kupci smo nemško "šprehali" in nisem nič prodal. Po nekaj mesecih sem imel vsega dovolj in sem povedal, da ne bom vrtnar. Zelo jim je bilo žal, prepričevali so me, naj ostanem, samo dve leti, pa bom dobil spričevalo...

PRVI ZASLUŽKI

Takrat sem si začel iskati priložnostna dela, kjer bi kaj zaslužil.

Pri kinu - dvorana je bila kar v sosednji hiši pri Krulcu - sem pomagal in nekaj zaslužil, raznašal sem reklame za kino predstave. Nekoč sem nalepil reklame za milo po utah in plotovih. Naročnik je s kolesom šel pogledat, če sem to res naredil. Nato mi je izplačal zaslužek enega dne, devdeset dinarjev. To je bilo toliko denarja, da kar nisem mogel verjeti, da je res.

Izvedel sem, da bi lahko sadil les. Za to je bil zadolžen rudniški čuvaj. Moral sem poklekniti pred njega in ga prositi, če bi lahko šel saditi gozdno drevje. Dovolil mi je:

"Boš pa šel, boš pa šel!"

Ob šestih zjutraj smo se zbrali v Črni. Vsak je dobil punkelj sadik, z njim smo šli v Dolino smrti in tam pogozdovali ves dan. Zaslužil sem trideset dinarjev. To je bil zelo lep zaslužek, vendar je bilo dela le za en dan.

Potem sem delal "pri gozdni": deset ur na šiht, zaslužil si sedemindvajset dinarjev dnevno. V "rukzok" sem nabasal kruh, čaj, špeh. Delali smo v lesu na Uršlji gori. Po cel teden smo bili tam in spet smo sadili gozdno drevje.

Fantje smo kopali jame, "dečle" so vanje sadile sadike. Za nami je prišel logar in preizkusil naše delo; prijel je vejico sadike, jo potegnil in vejica se je morala utrgati (sadika pa ostati v zemlji).

Spali smo enkrat pri enem, drugič pri drugem kmetu. Če smo si hoteli kaj skuhati, smo si morali v gozdu nabrati drv, lahko smo zakurili na ognjišču in si kaj skuhati. Po večerji smo skupaj z domačimi kaj zapeli. Nikoli ne bom pozabil tistega petja, tistih lepih glasov.

V spominu pa mi je ostal en hud dogodek. Z nami so delala mlada dekleta iz vasi in so si

bile dobre z žandarji. Jaz sem spredaj kopal jame, zadaj pa cele ure poslušal: ...ta žandar, pa oni žandar, pa tretji... To je šlo dan za dnem, da sem jih imel polna ušesa. Nekoč sem se razjezil in se zadril nazaj:

"Tišina, žandarske kurbe!"

Ena izmed njih je to doma povedala.

Bilo je nekaj dni za tem, ko je prišel k nam žandar in povedal mojemu očetu, da je "vaš pob nekaj čez žandarje rekel".

"Ja," sem priznal.

"Ali ga boste kaznovali vi ali mi?"

Moj oče se ni najbolj znašel, je pa odgovoril, da njemu nisem nič naredil, naj ga pač oni kaznujejo. Gnali so me na postajo, me položili čez mizo, vzeli debelo palico in me z njo na drobno od glave do pet nasekali, da sem imel debele črne klobase. Ko je eden izmed njih šel po drugo palico, sem mu pobegnil in drug za drugim sva tekla "za rakami". Skoraj me je ujel, za korake je šlo. Komaj mi je uspelo, da sem ušel. Doma sem šel lež, le na trebuhu sem lahko ležal.

Naslednje jutro sem se - kot po navadi - šel umivat h Kuzjanovemu koritu. Slečem srajco, tedaj pa ženske, ki so bile tam okoli, ostrmijo od začudenja:

"Kakšen pa si? Kaj se ti je zgodilo? Kdo te je tako obdelal?..."

Po celnem hrbtu so bile temne podpludbe od udarcev. Ampak videle so samo hrbet!

Vsi so mi svetovali, naj grem k zdravniku. Nisem šel, nisem maral nikamor. Jezen sem bil in užaljen. Počasi se mi je zacelilo.

V ČRNO

Malo pred drugo svetovno vojno sem odšel k teti v Avstrijo. Imela je posestvo, pa sem ji pomagal in še drugam sem hodil delat.

Po neki sreči mi je bilo dano, da mi do januarja leta 1945, ni bilo treba v vojno. Takrat pa nisem imel izbire. Maja 1945 sem bil ujet in sem kot nemški vojni ujetnik še trinajst mesecev preživel v Nemčiji in Avstriji po mnogih taboriščih. Šele na jesen 1946 sem se vrnil v rodno Črno. In tukaj ostal.

Zapisala Marta Repanšek

Glosirana črna kronika

Že večkrat sem v koroški črni kroniki zapisal, da ima pravzaprav sleherno obdobje tudi na tem področju svoje značilnosti. Najobičajneje so dogodki - zlasti v prometu - povezani z vremenom ali nastopom novega letnega časa (poledica, sneg, deževje, vročina, megla itd.). Včasih, tako tudi v tem obdobju, pa se - pravzaprav brez pravega vzroka - zgodijo čudni, med seboj sicer nepovezani, vendar podobni dogodki.

Ali je za Koroško cestno bojišče sploh še kaj čudnega, če rečem, da je njihov skupni imenovalec alkohol?!

Zaklenjena gospa

13. 3. 99 okoli 18.50 ure, piše na primer v policijskem sporočilu, je gospa Z.G. iz občine Muta vozila osebni avtomobil po glavni cesti iz Radelj ob Dravi proti Dravogradu. Zunaj naseljenega kraja Zgornja Vižinga je nenadoma zapeljala na levi vozni pas in oplazila nasproti vozeči osebni avtomobil, ki ga je upravljal J.K. iz Murske Sobote. Nato je trčila v osebni avtomobil, ki ga je prav tako nasproti vozil J.L. To pa še ni bilo dovolj, saj je trčila še v tretji avtomobil, ki ga je vozil S.S.

Voznica se je po nezgodi zaklenila v svoj avtomobil, vse dokler njeno vozilo ni bilo odstranjeno s ceste. V nezgodi na srečo nihče ni bil telesno poškodovan, na vozilih pa je nastalo za dobrih 1,8 milijona tolarjev gmotne škode. Zaradi nezgode je bil promet na tej cesti močno oviran vse do 20. ure.

Elektronski alkotest je pri voznici Z.G. pokazal kar 3 promile alkohola v izdihanem zraku, zato so ji policisti začasno odvzeli voziško dovoljenje in ji prepovedali nadaljnjo vožnjo.

Izguba smeri

Tudi pričujoči dogodek, ki je precej identičen prejšnjemu, lahko mirno pripišemo preglobokemu pogledu v kozarec. Voznik osebne avtomobila M.V. iz občine Ravne na Koroškem je 28.2. okoli 21.30 ure vozil po regionalni cesti z Raven na Koroškem proti Kotljam. V Brdinjah je zapeljal na levi vozni pas, po katerem je prav tedaj pripeljal voznik osebne avtomobila A.E. iz občine Ravne na Koroškem. Vozili sta trčili, telesno poškodovan ni bil na srečo nihče. Elektronski alkotest pa je pri M.V. pokazal prisotnost 2.18 promile alkohola v izdihanem zraku.

Trk ogledal

Prav tako kar lepo količino alkohola - 1.7 promile v izdihanem zraku - je imel 22. 3. voznik osebne avtomobila B.Z., ko je ob 21.15 na glavni cesti Dravograd Radlje, zunaj naselja Sveti Boštjan, zapeljal

na levi vozni pas in z levim zunanjim ogledalom oplazil osebni avtomobil D.Š. iz Vuzenice.

Voznik B.Z. na kraju oplaščenja ni ustavil in ga je policija nekaj kasneje prišla v Dravogradu.

Lokalni trk

Nadaljujem z nezgodami s skupnim imenovalcem - alkoholom. Tokrat se je vse dogajalo na Ravnah na Koroškem, v križišču regionalne in lokalne ceste, ki vodi na Čechove. Voznik osebne avtomobila I.P. iz občine Ravne na Koroškem se je zaletel v osebni avtomobil, ki ga je vozil Z.B., prav tako iz občine Ravne na Koroškem. Telesno poškodovanih tudi tokrat ni bilo, alkotest je pri vozniku I.P. pokazal 2,85 promile alkohola.

V jarek

Samega sebe pa je v nezgodo spravil voznik osebne avtomobila J.P. iz občine Radlje ob Dravi, ki je - na dan z nesrečnim datumom - 13. 3. 99 ob 19.30. uri vozil po krajevni cesti z Mute proti Pernicam. Zunaj naselja Bistriški jarek ga je na makadamskem cestišču zaneslo, trčil je v železno ograjo mostu in se pri tem lažje telesno poškodoval. Njemu je alkotest pokazal 2.18 promile alkohola v izdihanem zraku.

Alkohol za pogum

Po "bližnjem srečanju tretje vrste s policisti" pa si je dne 27. 3. 99 ob 00.35. uri z dodatno mero alkohola poskušal doliti pogum voznik osebne avtomobila B.P. iz občine Ribnica na Pohorju. Ob tej uri so ga namreč ustavili policisti in ugotovili, da je bil, zaradi vožnje pod vplivom alkohola (alkotest mu je nameril 1,36 promile), iz prometa izločen istega dne okoli 21.40 ure. Policisti so ga tokrat zadržali in mu ponovno izmerili stopnjo alkoholiziranosti - tokrat je alkotest pokazal 2.7 promile alkohola v izdihanem zraku.

Trmasti tovarnjakar

V tem prav zares pravem alkoholnem obdobju mimo steklenice ni mogel celo voznik tovarnjaka, ki na alkohol še pomisliti ne bi smel, kaj šele, da bi ga pokusil. Policisti Postaje prometne policije Slovenj Gradec so 18. 3. ob 11.02 na glavni cesti Dravograd - Maribor, v kraju Vrata, ustavili voznika tovarnega vozila M.G. iz občine Dravograd. Zaradi suma vožnje pod vplivom alkohola so odredili preizkus z alkotestom, ki je pokazal (kljub zgodnji dopoldanski uri) 1.2 promile alkohola v izdihanem zraku. Seveda so tovarnjakaru prepovedali nadaljnjo vožnjo in mu začasno odvzeli voziško dovoljenje. Vendar voznik tega ni upošteval in ob 11.35 so ga ponovno ustavili v Dravogradu. Odpeljali so ga na hladno, končno besedo pa bo imel sodnik za prekrške.

Goljufanje

Brez prisotnosti alkohola, vendar s hujšimi posledicami, se je končala prometna nezgoda, ki se je pripetila 26. 3. ob 11.10 na krajevni cesti v Bukovski vasi. Voznik osebne avtomobila Unis Golf J.M. iz občine Velenje je vozil proti Selam. Zunaj naselja Sele-Vrhe je pripeljal v pregledno križišče z regionalno cesto in zapeljal v vanj v trenutku, ko je po glavni cesti pripeljal voznik osebne avtomobila Unis Golf B.G. iz občine Dravograd.

Voznik B.G. se je v nezgodi hudo poškodoval, sopotnica M.K. in dve leti star otrok sta bi na srečo le lažje poškodovana.

Odvzem II

V križišču krajevne ceste Slovenj Gradec - Podgorje in regionalne ceste Slovenj Gradec - Kotlje se je 27. 3. pripetila prometna nezgoda, precej identična prejšnji. Voznik osebne avtomobila V.J. iz Mislinje je vozil iz Podgorja proti Slovenj Gradcu, v križišču z glavno cesto je zapeljal tedaj, ko mu je nasproti pripeljal voznik osebne avtomobila F.N. z Raven na Koroškem. Voznik V.J. se je pri trčenju hudo poškodoval, gmotna škoda pa znaša dobrih 150.000 tolarjev.

Akcija

Policisti policijske postaje in Postaje prometne policije Slovenj Gradec so 10. 3. na širšem območju občin Slovenj Gradec in Mislinja izvedli poostren nadzor v cestnem prometu. Vključenih je bilo 14 policistov, ki so opravljali zlasti kontrolo hitrosti, prisotnost alkohola pri prometnih udeležencih, preverjali tehnično opremljenost vozil, še posebej vozil, ki prevažajo otroke.

Preverjenih je bilo 238 prometnih udeležencev, od katerih jih je 62 kršilo cestno prometne predpise. Najpogostejši kršitelji so bili vozniki motornih vozil: kar 27 jih je prekorajilo dovoljeno hitrost. Sledile so kršitve, povezane z uporabo varnostnega pasu in luči v cestnem prometu.

Z elektronskim alkotestom je bilo preizkušenih 75 voznikov, prisotnost alkohola so ugotovili pri 13 voznikih, pet voznikov pa je imelo več kot 0.5 promile alkohola v izdihanem zraku.

Vir: sporočilo UNZ Slovenj Gradec

Padel s traktorja

V minulem obdobju se je pripetila tudi nezgoda, ki jo lahko uvrstimo tako med delovne kot med prometne. Žal je terjala človeško življenje. Pomlad prinaša spet dela na poljih in tudi na Koroškem pri tem uporabljajo traktorje. Žal ti niso vedno pomočniki, marveč nemalokrat vzamejo tudi življenje in gospodarja kmetije.

14. 3. je tako P.P. iz občine Vuzenica upravljal traktor po gozdni cesti iz Vuzenice proti Svetemu Primožu na Pohorju. Med vožnjo po klancu je v blagem desnem ovinku zapeljal na desno zasneženo bankino. S sprednjim desnim kolesom je zapeljal na kup snega in zemlje. Zatam je sunkovito zavil v levo preko vozišča in zapeljal čez rob v strugo potoka Plavžnica. Ob padcu s traktorja je z glavo udaril v večji kamen in se tako hudo poškodoval, da je umrl na kraju nezgode.

Spolzek vztrajnik

Prava delovna nezgoda pa se je pripetila 20. 3. ob 1.20 v podjetju STO d.o.o. na Ravnah na Koroškem. V njej se je huje poškodoval delavec S.Ž. z Raven na Koroškem. Delavec je na mostni žerjav z verigami pripel šest ton težak vztrajnik. Ko je žerjavovodja I. P. s pomočjo žerjava predmet prenesel nad voz žarilne peči za termično obdelavo, ga je S.Ž. poskušal z rokama umiriti in ga natančno usmeriti na ležišče voza. Vztrajnik pa je bil masten in je ob umirjanju zdrsnil z verige in delavcu pri drugem členku odščipnil kazalec leve roke.

Eksplodirala aparata

V železarni na Ravnah se je pripetila še ena nezgoda, ki je precej nenavadna in opozarja na to, da moramo biti pri delu pripravljeni prav na vse.

25.3. je ob 00.25 v podjetju Jeklarna prišlo do eksplozije prenosnega (ročnega) gasilnega aparata, napolnjenega z ogljikovim dioksidom. Po ugotovitvah policistov so okoli 21. ure tega dne gasilci Poklicne gasilske brigade Ravne na Koroškem, po obnovitvi polnjenja, aparat ponovno vrnil v jeklarno in ga odložili v "komandno kabino".

Okoli 00.25 je aparat iz neznanega vzroka, nenadoma razneslo. Ob eksploziji se je porušil montažni strop kabine, počilo je steklo, poškodovana je bila elektro omarica v kabini itd. Skupna gmotna škoda znaša okoli 300.000 tolarjev. Med eksplozijo je bil v kabini tudi delavec A.Š., ki pa se na srečo ni poškodoval.

Zažigalna Janca

Verjetno bi črna kronika ne bila popolna, če v njej ne bi bilo tudi kakšnega požara. Tudi tokrat se tej tradiciji ne morem izogniti. Okoli 12.00 je dne 1. 3. v gostišču Janca v Dravogradu izbruhnil požar, ki je povzročil za okoli 400.000 tolarjev gmotne škode. Po ugotovitvah policistov je do požara prišlo zaradi pregretja plastičnega ohišja električne pečice, ki se zaradi okvare ni samodejno izključila. V požaru je bil delno poškodovan tudi igralni avtomat.

Okoli 150.000 tolarjev škode pa je povzročil tudi požar, ki je v kuhinji stanovanjske hiše, last I.B. iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu, zajel kuhinjsko napo in nekaj kuhinjskih elementov. Do požara je prišlo po tako imenovani "klasični metodi": zaradi pozabljenega pregretega olja na štedilniku.

Ogorek

Iz nepazljivosti ali malomarnosti pa lahko pride do požara tudi na prostem. 19.3. je na primer ob 21.30 prišlo do travniškega požara nad železniško progo med Ravnami na Koroškem in Prevaljami. V njem je pogorelo okoli 250 kvadratnih metrov suhe trave in podrasti. Vzrok požara še ugotavljajo, verjetno pa ga je povzročil cigaretni ogorek, ki ga je nekdo vrgel iz vlaka.

Ogenj na Radelci

Vse kaže, da je bila nepazljivost tudi vzrok za požar, ki je 25. 3. ob 17. uri izbruhnil na travniku v kraju Radelca. V njem je zgorelo okoli 500 kvadratnih metrov travnatih površin. Kot so ugotovili policisti, je E.H. iz občine Radlje ob Dravi okoli 16. ure pričel s sežiganje suhe trave ob njivi. Med sežiganjem se je ogenj razširil na bližnji travnik

in proti gozdu. Na srečo so E.H. in nekaj domačinov še pred pridodom gasilcev ogenj uspeli omejiti, tako da ni zajel gozda.

Telefoniral bo

Kadar prebiram policijska sporočila o drobnem kriminalu, velikokrat pomislim, da so nekateri ljudje kot srake ali še hujši. Sraka namreč odnese zgolj tisto, kar se sveti, ljudje pa odtujijo nekaj, kar pravzaprav ne morejo prav uporabiti.

Tako je v noči med 11. 3. in 12. 3. nekdo v Črni na Koroškem iz priročnega skladišča na gradbišču nove pošte odtujil - ukradel - 1400 metrov električnega in telefonskega kabla, 150 metrov negorljivih cevi za kabel, 500 zidnih vložkov, kovček z vodoinstalaterskim orodjem in kompresor za preizkušanje vodotesnosti vodovodne napeljave. S tem je lastnike oškodoval za okoli 190.000 tolarjev.

Tablica

Nek drug nepridiprav je 25. 3. med 18.30 in 21. uro na parkirišču na Iršičevi ulici v Slovenj Gradcu s kombiniranega vozila Renault Furgon ukradel registrsko tablico MB 72-42F.

Bo hiška?

Kratko policijsko sporočilo: "V dneh med 19. 02. in 22. 02. 99 je neznanec vlomil v pisarno vodje enote podjetja Marles na Spodnji Vižingi, občina Radlje ob Dravi. Iz pisarne je odnesel kovinsko priročno blagajno, v kateri je bilo okoli 170.000 tolarjev gotovine. Policisti iz Radelj ob Dravi za neznanim storilcem in odtujeno blagajno z denarjem poizvedujejo."

Kratka ugotovitev: "Kolikšna bo žalost nepridiprava, ko bo ugotovil, da si s "priročnim denarjem" še dimnika za hiško ne more kupiti, kaj šele celotno marlesko.

"Peščeni vihar"

Še ena kratka policijska zabeležka: "Dne 26. 2. 99 je B.K. iz Podgorja med posipavanjem poledene lokalne ceste v kupu peska našel ročno bombo, ki izvira iz časa druge svetovne vojne. Bombo, ki je bila zaradi starosti močno zarjavela, je prevzel pirotehnik Uprave za obrambo iz Celja, ki je poskrbel za njeno uničenje."

"Tako smo končno lahko spoznali skrivnost uspeha nemških vojakov med drugo svetovno vojno," bi strokovno komentiral najdbo Rene, prijatelj mojega prijatelja "bifedžije" Mirana. "To so tako imenovane peščene bombe, ki so bile strah in trepet vojakov na vzhodni in zahodni fronti. Na njeni podlagi so nastale tudi sodobne bombe ameriških vojakov, ki so jih uporabljali v vojni proti Arabcem v Iraku. In prav zato se je tista vojna imenovala tudi "peščeni vihar". No, mene te bombe na francoski fronti niso prestrašile. Morda tudi zato ne, ker sem lahko takoj odgovoril nanje s protitudarcem, ki sem si ga nabral s pomočjo značilnega francoskega kosila: dunajskim zrezkom, pomfri-jem in fižolovo solato z bučnim oljem!"

T. I.

Akcija II

V nočnih urah od 26. 3. na 27. 3. je 28 policistov s policijskih postaj UNZ Slovenj Gradec izvedlo poostren nadzor cestnega prometa. Ugotavljali so zlasti psihofizične sposobnosti voznikov. Policisti so ustavili 487 voznikov in ugotovili 115 kršitev cestno prometnih predpisov, od tega bodo 31 voznikov predali sodniku za prekrške, 56 kršiteljem pa so izdali plačilne naloge.

Preizkus alkoholiziranosti je bil odrejen za 139 voznikov, od tega jih je 25 vozilo pod vplivom alkohola, eden je preizkus odklonil, za tri voznike pa so odredili strokovni pregled. Na kraju samem so policisti začasno odvzeli 21 voznških dovoljenj.

Vir: sporočilo UNZ Slovenj Gradec

PROŠNJA NEZNANI OSEBI

Prošnjo naslavljam na neznano osebo ali njenim potomcem. Bilo je pred 27. ali 28. leti. Takrat smo iz vseh koncev treh dolin hodili plesat, vsako soboto in nedeljo, v KAVARNO na Ravnah. Lepo je bilo, odlična glasba, prijazna postrežba, sproščeno vzdušje in prijetni gosti. Marsikdo se verjetno nostalgичno spominja teh časov, saj take sprostitev in zabave ni več.

Bila je sobota, morda leta 1971, zopet smo plesali v Kavarni. Ob prijetni družbi je čas hitro minil, kot bi pihnil. Kavarno smo zapuščali zadnji, že ob prisotnosti dveh snažilk. Tako sem zaradi naglice z mize vzela le denarnico, torbico na stolu sem pozabila.

Takoj v ponedeljek sem se odpravila na upravo Kavarne s strahom in upanjem. Bila sem zelo prijetno presenečena, ganjena nad poštenostjo: torbica me je čakala. V tistih časih je bila torbica vrednost, imitacij še nismo poznali, usnje pa je bilo drago, zato je morala služiti več let.

Od same sreče vsebine v torbici sploh nisem preverila, zdelo se mi je samoumevno, da je vse O.K. Tako sem šele doma ugotovila, da manjkajo šminka, maskara in, o groza, moja ura. Ročna ura, ki mi jo je podarila mama, največ kar mi je lahko dala. Bila sem obupana, še enkrat sem šla na upravo Kavarne, a o uri niso vedeli nič.

Prijavila sem policiji in čakala. Zaman. Vse do mamine smrti sem si izmišljala (lagala), zakaj ure ne nosim, zlomilo bi jo, če bi vedela resnico. V torbici sem jo imela, ker je imela kovinski pas na vzmet, ki me je žulil. Tako sem jo pogosto snela in dala v torbo, na žalost tudi takrat.

Postajam stara, mame ni več, mene pa vedno bolj boli izguba meni tako dragocenega spomina na mamo. Srčno naslavljam to prošnjo na osebo (ali njene potomce): prosim, vrnite mi urico. Bila je majhna, pozlačena, v obliki zapestnice, (nezaključen krog), znamke Royal.

Dam tudi nagrado. Globoko bom hvaležna in morda vam bo tudi usoda povrnila in vas osrečila z zdravjem in zadovoljstvom v življenju. Če vse to imate, se vam ne bo težko ločiti od majhne urice, kajne? Kako ste do ure prišli, me ne zanima.

Pišite mi, prosim, pod geslom "URA", poštno ležeče 2367 VUZENICA.

K. P.

MALI OGLASI

ZLATI PRINAŠALCI - čistokrvni, stari štiri tedne. Za oddajo bodo godni po 10. maju. Telefon: 288-250, popoldan in zvečer

Zaposlim mladega fanta za prodajo živil na terenu. Telefon: 069 67-629

Drage stranke!

Začeli smo prodajati **kokoši nesnice**, stare sedem mesecev, za nadaljnjo rejo ali za zakol.

Cena za komada samo 200 tolarjev.

Telefon: 069 67-629

HOROSKOP APRIL 1999

OVEN: Ne zamudite zvezdne priložnosti za "kraljevsko držo", od vas pa bo seveda odvisno, kje bo prišla najbolj do izraza. Vsekakor čas, ko se bosta okrepila samozaupanje in prepričljivost. In ne bo vam žal časa za družabnost niti denarja za zunanji blišč. A ne pretiravajte z izdatki - včasih zadostuje že to, da dragoceno obleko ali sanjske čevlje le pomerite. Tudi pri telesnih aktivnostih raje - zmerno.

BIK: Zvezdna usoda vam je namenila zelo razgiban mesec in pogosto se boste počutili izzvani do te mere, da bi se najraje umaknili v zatišje in tam mirno premislili o pomembnejših odločitvah. Tudi nove ljubezenske zveze niso izključene. Prijazni kompromis je sicer začasna rešitev, a v tem času najboljša; hrup okrog vas se bo namreč poleg in takrat boste lažje ločili zrnje od plev.

DVOJČKA: Že dalj časa se nakazuje želja po večjih spremembah in lahko se zgodi, da jo boste uresničili prav zdaj, če se boste malo prisili in usmerili energijo le v en cilj. Privlačni boste in samozadovoljni - konec meseca pa bo vaš član malo popustil, zato pohitite z večjimi projekti. Popotniško razpoloženje se krepi, najprimernejši bo skupinski izlet.

RAK: Harmonično obdobje, ko boste notranje umirjeni in prijetno zasidrani med ljudmi, ki jih imate radi. Zato boste prenesli več zunanjih impulzov kot običajno in varnostni korak nazaj ne bo tako pogost. Sposobni se boste soočiti s pomembnimi odločitvami in se modro pogajati, tudi sprejemanje novih zamisli in sicer dolgočasnih obveznosti vam bo šlo dobro od rok.

LEV: Že nekaj časa vas izzivajo spremembe, kar najbrž občutite kot rahel stres. Nakazana smer se vam zdi morda prenaporna, saj bi morali spremeniti utečeni življenjski ritem in zlasti - preurediti partnerske odnose. Mirno se opazujte, energijo pa raje vlagajte v poglobljeno ustvarjalnost, ne glede na to, ali bo drugim že na prvi pogled všeč. Tudi poslovni stiki bodo lahko nadvse uspešni.

DEVICA: Najbrž boste še naprej zgovorni kot "raztrgani dohtar" in radodarni s sporočanjem svojih stališč. V takšnih okoliščinah lahko seveda pričakujete mnenjske nasprotnike; sprejmite jih brez zamere in s humorjem, če se le da. V drugi polovici aprila se boste lažje umirili in usmerili misli k bistvenim stvarim, za razvedrilo pa si lahko privoščite kaj lepega in družabnega, kdaj ste bili zadnjič na dobrem koncertu?

TEHTNICA: Sodelovanje gre vašemu znamenju odlično od rok in zdaj je priložnost, da ga v polni meri izživite. Sproti boste uravnavali manjša nesoglasja in tako poskrbeli, da bo za obe strani prijetno in koristno. Ni pa treba pretiravati - so ljudje, ki jim zavijanje v celofan ni preveč všeč in prav s takšnimi boste, kot kaže, imeli največ opravkov.

ŠKORPION: Želja po uveljavljanju se bo še okrepila, sočasno pa vam Saturn iz nasprotnega znamenja že nastavlja zavoro - na videz sicer neprijetno, v resnici pa tak izziv ščiti vaše socialne vezi pred premočnimi impulzi in torej ne gre za premišljeno zaroto. Dvom pa vendarle ostaja in zato boste vzeli pod drobnogled tudi vašo najintimnejšo razmerja, kolikor vam bo ob popolni delovni angažiranosti sploh še ostalo časa.

STRELEC: Utoplajte se v dobrih idejah in samo nekoliko lenobnemu in uživaško obarvanemu razpoloženju je mogoče pripisati manjši učinek, kot bi si sami želeli. Torej sanjarite, nekaj svoje kreativnosti pa le prihranite za službene izzive - prav zdaj se bodo pojavljali kot po tekočem traku. Prekomernih zadržitev se boste najlažje otesli s prijazno besedo.

KOZOROG: Kritika in pohvala si bosta podajali roko v vašem čustvenem svetu, sicer poudarjena ustvarjalnost pa bo omejena le na najbolj zanesljive oblike. Malo pa le povprašajte svoje bližnje, če jim je klasika še vedno tako pri srcu. Če napletate nove čustvene vezi, vas bodo spoznali v najboljši luči in takšne, kot v resnici ste. Uspešnim poslom je naklonjena prva polovica aprila.

VODNAR: V zadnjem času ste že neštokrat dokazali svojo izvirnost, kdaj pa kdaj tudi s povzdignjenim glasom. Zdaj se vam bolj prilega ljubezniva odločnost, odprla vam bo številna vrata in pomagala urediti domače razmere. Brez zadržkov izločite vsetisto, kar vas že dolgo moti, tudi iluzij ne potrebujete več. Življenje brez navlake bo prijetnejše.

RIBI: Veliko razmišljate in producirate izvirne ideje, zato bi bilo škoda, če jih ne bi s pomočjo dobrih zvezdnih vplivov uredili tako, da bodo razumljive še drugim, vam pa dostopne tudi kasneje. Zakaj si torej ne bi pridobili nekaj priznanja za svoje delo in kaj malega tudi vnovčili? Preostale energetske viške boste najlažje ukrotili s telesno aktivnostjo.

KOROŠKI
97,2 FM **Radio**
SLOVENJ GRADEC

Meškova 21 / 2380 Slovenj Gradec
tel.: (0602) 41 245, 41 818 / fax: 42 600

... VSAK DAN...
... VES DAN...

RAVNE

Telefon: (0602) 22 368 Ravne na koroškem

Telefon: (0602) 35 472 Mežica

- Velika izbira otroške, ženske in moške obutve po ugodnih cenah
- ženske torbice za vsako priložnost

**Vabljeni tudi v trgovino
Mojca šport na Ravnah!**

Oskrba

DRAVOGRAD

TRGOVINA NA VELIKO IN MALO d.d.

Poslovalnica 301 DRAVOGRAD
Trg 4. julija 46
tel.: 0602/ 83-060

Poslovalnica 304 DRAVOGRAD
Mariborska cesta 35
Tel.: 0602/ 83-550

Diskont DRAVOGRAD
Trg 4. julija 46
Tel.: 0602/ 83-060

Bife DRAVOGRAD
Trg 4. julija 46
Tel.: 0602/ 83-060

Poslovalnica 302
SLOVENJ GRADEC
Meškova ulica 17
Tel.: 0602/ 41-048

Market TOPLICA
Topolišica 85/b
tel.: 063/892-033

OD TOD
- Za Vas
Vsak Dan
- POVSOD

UPRAVA, Trg 4. julija 46
2370 DRAVOGRAD
TEL.: 0602 83 641, 83 652, 84 453
FAX: 0602 83 997
Skladišče: Kidričeva 8, Slovenj Gradec
TEL.: 0602 42 551, 42 553
FAX: 0602 42 214, 42 264
Skladišče: Caljska c. 33 Slovenj Gradec
TEL.: 0602 41 157, 41 267
FAX: 0602 42 404

Ni potrebno biti šejk, da imaš najboljši izvir kvalitetnega olja.

Samo kdor navrta zares donosen vir, si je zagotovil pravi vir. Z
Aral SuperTronic,
Hightronic in Basic-

Za vse nadaljnje informacije pokličite
Telefon 061/123 36 23
Telefaks 061/123 36 05

Tronic vam nudimo celo tri »donosne bisere«, ki vam zagotovijo najboljše počutje vašega avtomobila.

Vse super.